

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему ПОРІВНЯЛЬНІ КОНСТРУКЦІЇ В АНГЛОМОВНІЙ
ПУБЛІЦИСТИЦІ І ЇХ ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

Виконала: студентка 2 курсу, групи
8.0350-а-п спеціальності 035
Філологія спеціалізації 035.041
Германські мови та літератури
(переклад включно) освітньо-
професійної програми
Переклад (англійський)

Тихай Ксенія Сергіївна

Керівник д.ф.н., доц. Шевченко

О. І.

Рецензент к.ф.н., доц. Запольських С. П.

Запоріжжя – 2021

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 55 стор., 121 джерело.

Об'єкт дослідження: порівняльні конструкції в англomовній публіцистиці.

Мета роботи: виявлення і систематизація принципів і способів перекладу порівняльних конструкцій в англomовній публіцистиці з урахуванням їхніх лексичних, синтаксичних, функціональних характеристик.

Теоретико-методологічні засади: енциклопедичні, наукові, науково-методичні, мовознавчі, літературознавчі, перекладознавчі видання (зокрема, Лінгвістичний енциклопедичний словник, О. Селіванова, В. Комісаров, В. Карабан, І. Арнольд).

Отримані результати: у цій науковій праці з'ясовано, що порівняння є предметом і об'єктом дослідження багатьох наук, таких як філософія, логіка, мовознавство, лінгвістика. У ході дослідження були детально проаналізовані порівняльні лексеми *as, like*, їх вживання у різних порівняльних конструкціях; а також способи перекладу порівняльних конструкцій в англomовних публіцистичних текстах із застосуванням різних типів перекладацьких трансформацій.

Ключові слова: порівняльні конструкції, публіцистика, метафора, еквівалентність, адекватність, трансформації, відповідності, образність

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЗАПОРІЗЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійна програма Переклад (англійський)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри теорії
та практики перекладу з
англійської мови

« ____ » _____ 2021 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
ТИХАЙ КСЕНІЇ СЕРГІЇВНИ

(прізвище, ім'я, по батькові)

- Тема кваліфікаційної роботи магістра (проекту)
«Порівняльні конструкції в англійській публіцистиці і їх переклад українською мовою»
Керівник кваліфікаційної роботи (проекту)
Шевченко Олександр Іванович, докт. філол. наук, доц.
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом ЗНУ від «08» квітня 2021 року № 566-с
- Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проекту)
22.11.2021 року
- Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проекту)
Теоретичні засади дослідження порівнянь, а саме їх логіко-філософське, лінгвістичне визначення, загальні лексичні, граматичні, синтаксичні, функціональні характеристики порівняння, принципи і способи перекладу порівняльних конструкцій, лексико-семантичні, стилістичні і функціональні характеристики жанру публіцистики.
- Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): надати визначення поняттю порівняння; визначити загальні лексичні, граматичні, синтаксичні, функціональні характеристики порівняння; проаналізувати різні класифікації порівнянь; розкрити принципи і способи перекладу порівняльних конструкцій; встановити лексико-

семантичні, стилістичні і функціональні характеристики жанру публіцистики.

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Вступ	Шевченко О.І. д.ф.н. доцент	07.05.2021	07.05.2021 <i>К. С. Тихай</i>
Розділ 1	Шевченко О.І. д.ф.н. доцент	03.06.2021	03.06.2021 <i>К. С. Тихай</i>
Розділ 2	Шевченко О.І. д.ф.н. доцент	15.07.2021	15.07.2021 <i>К. С. Тихай</i>
Висновки	Шевченко О.І. д.ф.н. доцент	27.09.2021	27.09.2021 <i>К. С. Тихай</i>

6. Дата видачі завдання 22.04.2021

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх вивчення та аналіз; укладання бібліографії	квітень 2021	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2021	виконано
3.	Написання вступу	червень 2021	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	серпень 2021	виконано
5.	Написання практичного розділу	вересень 2021	виконано
6.	Формулювання висновків	жовтень 2021	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	листопад 2021	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	грудень 2021	виконано
9.	Захист	грудень 2021	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

К. С. Тихай
(підпис)

К. С. Тихай
(ініціали та прізвище)

Керівник

О. І. Шевченко
(підпис)

О. І. Шевченко
(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

В. В. Погонєць
(підпис)

В. В. Погонєць
(ініціали та прізвище)

ВСТУП

Наукову працю присвячено загальнотеоретичним проблемам вивчення лексичних, граматичних, синтаксичних, функціональних характеристик порівняння, їх класифікації, способів перекладу в англомовних публіцистичних виданнях.

Порівняння, це прийом, який збагачує мову та надає їй більш емоційного забарвлення, крім того, є одним із найпоширеніших шляхів вираження мовлення.

Порівняльна діяльність відіграє важливу роль у когнітивній функції людського мозку. У результаті цієї діяльності встановлюються зв'язки між явищами, які є близькими або віддаленими. Коли ми порівнюємо щось, можна вважати, що ми виконуємо своєрідну логічну операцію, результати якої відбиваються в різноманітних синтаксичних конструкціях.

Варто зазначити, що дослідженням порівнянь займалися як українські, так і закордонні філологи: О. О. Потебня, О. О. Селіванова, І. К. Кучеренко.

Грунтуючись на граматичному ракурсі, свої дослідження проводили М. Заборна, І. К. Кучеренко, М. І. Черемисіна, Н. А. Широкова та ін. Деякі науковці намагалися зробити матеріал більш різноманітним, наприклад, шляхом використання в ньому аналізу стійких порівнянь (А. Назарян, А. Найда, К. І. Мізін, В. М. Огольцев та ін.).

Актуальність нашого дослідження зумовлена активним використанням і важливістю функціональної специфіки порівнянь, зокрема у публіцистиці, з огляду на їхню образність, метафоричність, стилістичну значущість.

Наукова новизна одержаних результатів проведеного дослідження полягає в кількісному та якісному аналізі стратегій перекладу порівнянь українською мовою в англомовному публіцистичному дискурсі з урахуванням їхніх лексичних, синтаксичних, функціональних характеристик.

Об'єктом дослідження є англомовні порівняльні конструкції у публіцистичних текстах.

Предметом дослідження є особливості і способи перекладу порівняльних конструкцій в англомовній публіцистиці.

Метою дослідження є виявлення і систематизація принципів і способів перекладу порівняльних конструкцій в англомовній публіцистиці з урахуванням їхніх лексичних, синтаксичних, функціональних характеристик.

Для того, щоб досягти поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- 1) надати визначення поняттю порівняння;
- 2) визначити загальні лексичні, граматичні, синтаксичні, функціональні характеристики порівняння;
- 3) проаналізувати різні класифікації порівнянь;
- 4) встановити лексико-семантичні, стилістичні і функціональні характеристики жанру публіцистики;
- 5) розкрити принципи і способи перекладу порівняльних конструкцій;

Матеріалом дослідження стали порівняльні конструкції, відібрані із таких англомовних видань, як BBC News, The Guardian, The Independent, Daily Mail, METRO, Mirror, The USA Today, The New York Times, MIT Technology Review, The Washington Post за період 2017 – 2021 роки.

Методи дослідження. Методологічним підґрунтям дослідження виступають дедукція, де ми використовували загальні наукові положення при дослідженні явища порівняння; теоретичний аналіз або аналіз словникових дефініцій для дослідження поняття «порівняння»; метод класифікації; метод конкретизації, де детально вивчали об'єкт нашого дослідження, тобто порівняльні конструкції. Метод порівняльного аналізу полягає у зіставленні двох текстів, а саме, тексту мови оригіналу (англійської) і тексту мови перекладу (української), щоб дослідити способи перекладу порівняльних конструкцій. За допомогою методу суцільної вибірки були виокремлені одиниці аналізу для того, щоб створити корпус фактичного матеріалу.

Практична значущість дослідження полягає у тому, що ці теоретичні основи можуть бути використані на теоретичних або практичних заняттях із перекладу.

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури, summary.

У вступі подаються загальні відомості про дану наукову працю, починаючи від умотивування теми, мети, завдань, актуальності дослідження, визначення об'єкту, предмету та структурування роботи.

У першому розділі подаються загальні відомості про порівняння, особлива увага приділяється визначенню поняття «порівняння» і його характеристикам, розглянуто питання класифікації порівнянь, а також окреслюються теоретичні засади публіцистичного дискурсу, його лексикосемантичні, стилістичні і функціональні характеристики.

Другий розділ містить власний аналіз порівняльних конструкцій в англійській мові у публіцистичних текстах та способи їх перекладу з використанням перекладацьких трансформацій.

У висновках подано узагальнені результати проведеної роботи.

Загальна кількість сторінок 55, кількість використаних джерел 110.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОРІВНЯННЯ

1.1 Логіко-філософське і лінгвістичне визначення порівняння

В історії лінгвістичних учень існували різні погляди на поняття «порівняння».

В інтерпретації О. О. Потебні, можна сказати, що порівняння займають важливе місце у стилістичній системі мови: «Сам процес пізнання є процесом порівняння» [Потебня 1968, с. 255].

Порівняння – це так звана динамічна модель і гнучкий спосіб представлення змісту. З цієї причини порівняння складає основу багатьох образних засобів мови. Його можна вважати синкретичним явищем, оскільки воно знаходиться на межі між тропейчними і нетропейчними стилістичними прийомами. Варто зазначити, що порівняння має дві основні стилістичні функції, а саме пізнавальну (когнітивну) і впливову (прагматичну). Порівняння різних об'єктів і предметів завжди має на увазі наявність стороннього погляду, іншими словами, порівняння містить думку, оцінку конкретної людини. Також існує нерозривний зв'язок порівняння з ціннісною картиною світу, а його аналіз дозволяє визначити місце тих чи тих об'єктів у мовній картині світу. Досвід кожної людини тісно пов'язаний із тим, які вона має уявлення або думки стосовно того, що таке «погане» і «добре» або, як ми звикли називати це «добро» і «зло», таким чином, у змістову структуру компаративної конструкції вводяться такі складові, як оцінність, експресивність, емоційність [Рошко 2001].

Порівняння як лінгвістична категорія простежується практично у всіх мовах, а це означає, що воно може бути віднесено до категорії мовних універсалій. Зміст даного терміну в лінгвістиці неоднаковий: порівняння може виражатися як граматична категорія прикметників; як конструкція, яка позначає акт порівняння; троп, фігура мови, коли один предмет порівнюється з іншим через наявність загальної ознаки для них [Радіонова 2021].

Лінгвістичну сутність порівняння свого часу намагався здійснити О. О. Потебня. Він розширив межі тлумачення відповідного поняття, передусім, він досліджував це поняття як різновид тропів. Окрім того, науковець аналізував порівняння на основі художньої літератури й усної народної творчості. Учений підкреслював, що порівняльні конструкції – це процес, під час якого один

предмет уподібнюється з іншим на основі єдиної ознаки. «Пізнання є встановлення зв'язку пізнаваного (Б) з пізнаваним раніше (А), порівняння Б з А за допомогою ознаки, спільної тому й іншому, узятій з А». Мовознавець зробив вагомий внесок і запропонував загальне трактування поняття компаративності, яке стало основою для подальших наукових досліджень [Потебня 1976].

Е. В. Султрекова, яка займалася вивченням порівнянь, акцентує увагу на тому, що вся пізнавальна діяльність людини має нерозривний зв'язок із порівнянням, тому що у повсякденних міжособистісних відносинах людей, порівняння завжди засноване на суб'єктивній оцінці. У кожній мові є безліч способів порівняння. За допомогою порівняння стає можливим виявлення, поперше, найпростішого типу відносин (схожість і відмінність) між предметами, а, по-друге, унікальну порівнюваність, тобто можливість завжди відповісти на питання: чи тотожні предмети або різні [Султрекова 2017].

Сучасні дослідження, у свою чергу, підкреслюють, що образність у літературній мові можна досягти за допомогою такого прийому, як порівняння. Порівняння можемо знайти, як у прозових і поетичних творах, так і в художніх текстах. Вони вживаються вченими не тільки для зрозумілого пояснення явища, а й публіцистами як засіб яскравого мовного вираження.

Оскільки висловлювання утворюють систему образних засобів, саме порівняння стають висхідною формою для їх породження. Порівняння реалізується двома способами, де у першому використовуються лексичні засоби для того, щоб вказати на явища подібності, а другий спосіб полягає у залученні певних синтаксичних одиниць [Єрмоленко 1982]. У теоретичному мовознавстві порівнянням розглядається як засіб, за допомогою якого здійснюється процес мислення і встановлюються ознаки одних предметів та явищ шляхом

зіставлення їх з іншими, але ознаки цих предметів і явищ є зазвичай відомими їх носіям. Тому цілком слушним є твердження І. К. Кучеренка про те, що в мові порівняння є способом вираження значення [Кучеренко 1959, с. 38]. Таким чином, порівняльні конструкції можуть обговорюватися тільки умовно, тобто у якості конструкцій, значення яких виражається безпосередньо через порівняння.

Існує такий погляд, згідно з яким порівняння визначають як один із механізмів моделювання та інтерпретації художнього світу. «Воно підкреслює й посилює уявлення про який-небудь предмет чи про яке-небудь явище за рахунок іншого предмета чи явища, викликає певні естетичні асоціації та почуттєво-оцінні реакції, а найголовніше – підсилює увагу й образне мислення людини» [Чабаненко 2002, с. 38].

Найбільш характерною рисою художнього створення реальності є образність. Це незамінний елемент оформлення твору, головним чином художнього тексту. У процесі порівняння образність передає загальні поняття за допомогою словесних образів, які є емоційним підсиленням реальності. Таким чином, порівняння будуються на мовній основі.

У кожній мові існує величезна кількість висловлювань, основу яких становлять зіставлення або порівняння, насамперед образні або логічні. Окрім того, дослідники відзначили, що тільки висловлення, основою яких є образність, сприяють змінам у формальній граматичній структурі і збільшуються в часі і просторі. Це головний і найважливіший інструмент образності.

Вживання порівнянь було актуальним давно, так як прагнення людини часто полягало у тому, щоб порівнювати різні явища, дії, споруди і навіть самого себе з іншими людьми, це активувало прагнення до знань і опанування нових горизонтів. У зв'язку з цим дослідники багато разів звертали увагу на те, що

порівняння може служити «одним з механізмів, які людина має у своєму розпорядженні для того, щоб отримувати і передавати нові знання» [Сучасна українська літературна мова 1972, с. 130].

Порівняння, це – мовні одиниці, роль яких полягає у виконанні прагматичної функції у тексті. Л. Мацько пропонує розуміти порівняння як фігуру мови, за допомогою якої зображуються найхарактерніші ознаки, які є органічно властивими для інших, особи, предмета, явища чи дії [Мацько 2004, с. 38].

Підхід до визначення поняття «порівняння», застосований О. О. Селівановою, розкриває порівняння як стилістичну фігуру: «Порівняння – стилістична фігура, представлена різними синтаксичними конструкціями, що відображають мисленнєву операцію поєднання обох предметів, явищ, ситуацій, ознак на підставі їхнього уподібнення, установлення аналогій між ними» [Селіванова 2006, с. 38].

З точки зору логіки, людина може використовувати порівняння як засіб пізнання світу. Більше того, порівняння - це акт думки, у процесі якого ми зіставляємо об'єкти для того, щоб установити взаємозв'язок між ними, де найголовнішими є відношення тотожності (рівності) й відмінності [Велика радянська енциклопедія 1970-1978, с. 353]. Порівняння реалізується і відображається в мові через спроможність людського мислення зіставляти, порівнювати явища об'єктивної дійсності. Отже, порівняння можна розглядати, з одного боку, як засіб, за допомогою якого можна пізнавати світ і виявляти схожі та відмінні між ними риси (чи того й того разом), [Українська енциклопедія ім. Бажана 2000, с. 455], а з іншого боку – як результат порівняння, який може бути оформленим у вигляді компонентів тексту. Якщо розглядати порівняння з точки

зору лінгвістики, його можна охарактеризувати, насамперед, як мовну конструкцію, через яку пізнавальний акт знаходить свою реалізацію [Кучеренко 1961, с. 6], тобто утворення, основу змісту якого становить компаративна семантика.

Літературознавчий аспект вивчення порівняльних конструкцій також має свою історію: процес порівняння в літературі почав цікавити вчених з початку XVIII століття. Це стало причиною появи низки спеціальних досліджень. У літературознавчих колах порівняння інтерпретується як троп, основна мета його - пояснити один предмет або явище, порівнюючи його з іншим, схожим на нього, за допомогою порівняльних сполучників. Якщо порівняльних зв'язків немає, тоді компаративіزمи можуть бути класифіковані як метафори [Лебедєва-Гулей 2007, с. 354].

За твердженням І. Ожегова поняття «порівняння» - це фігура мови, у якій один предмет уподібнюється іншому, маючи ознаки, які є спільними з першим предметом [Ожегов 1953, с. 354].

Найбільш поширеною точкою зору на дефініцію І. Т. Фролова є його тлумачення порівняння як процесу, завдяки якому один об'єкт зіставляється з іншим для того, щоб виявити їхні спільні та відмінні риси (або те й інше разом), що є важливою передумовою процесу пізнання, узагальнення. Одна із найважливіших функцій порівняння полягає у розумових висновках за аналогією. «Судження, які виражають результат порівняння, мають на меті розкриття змісту понять щодо порівнюваних об'єктів, у цьому відношенні порівняння вживається в якості прийому, який доповнює, а іноді заміняє визначення» [Фролов 1991].

В. Л. Масловою було запропоновано наступне трактування порівняння як мовної одиниці, яка є синтаксично членованою, характерними ознаками якої є

образність і порівняльна семантика, що складається з суб'єкта, об'єкта, підстави зіставлення і формується завдяки використанню специфічних формальних засобів вираження порівняльного значення [Маслова 2001].

Simile («барвисте порівняння») - це стилістичне порівняння, яке можна утворити за допомогою використання таких прийменників: *like* (як) або *as ... as* (такий, як), з метою виявлення ознак схожості або відмінності між двома об'єктами, які порівнюються. Ми можемо його використовувати, щоб зробити опис предмету або особи більш виразним. Окрім того, цей прийом вважається одним із найпоширеніших стилістичних прийомів.

Звертаючись до погляду Ю. М. Скрєбнєва, слід зазначити, що його увага зосереджується на тому, що в англійській мові існує кілька термінів на позначення цього поняття: *simile* і *comparison*. Термін *simile* формулює поняття порівняння як стилістичний засіб, а термін *comparison* розкривається у більш широкому сенсі і застосовується як по відношенню до фігури мови, так і до необразних (предметно-логічних) порівнянь [Скрєбнєв 2003].

Подібна точка зору міститься у роботі Н. В. Баніної, М. В. Мельничук і В. М. Осипової, які, детально вивчаючи явище порівняння, також звертають увагу на те, що *simile* не треба плутати з метафорою або простим порівнянням двох предметів (*comparison*). Перед метафорою постає мета, яка полягає у тому, щоб ідентифікувати об'єкт, тоді як *simile* має за мету віднайти межу подібності між предметами, при цьому зберігаючи віддаленість між ними. Наприклад: *Maidens are moths* (метафора); *Maidens are like moths* (*simile*). Не слід також ототожнювати *simile* зі звичайним порівнянням. Вони являють собою два протилежні процеси. Порівняння – це процес, при якому зіставляються два об'єкти, які належать одному класу, для того, щоб установити ступінь їх схожості або відмінності. При

порівнянні двох предметів, беруться до увагу всі їх властивості, при цьому підкреслюється один з порівнюваних. А simile, у свою чергу, залишає одну спільну ознаку двох предметів і виключає всі інші властивості. Наприклад: “*The boy seems to be as clever as his father*” (просте порівняння). *Boy* і *father* належать одному класу людей. А в реченні *Maidens, like moths, are ever caught by glare*, ми маємо справу з simile. *Maidens* і *moths* належать неоднорідному класу об’єктів, і Байрон знайшов поняття *moth* (метелик), щоб виділити одну з другорядних рис поняття *maiden* (дівчина), а саме – легко піддаватися спокусі [Баніна 2017].

Наведемо ще кілька прикладів розмежування трьох типів зіставлення:

1. *She is as beautiful as her mother* (просте порівняння).
2. *She is as beautiful as a rose* (simile).
3. *She is the rose of my heart* (метафора).

Як у логіці, так і у філософії, порівняння виступає тричленною конструкцією, в якій присутні предмет, який порівнюється, предмет, з яким порівнюють зазначений предмет, а також ознака, на основі якої і здійснюється порівняння. Нижче, наведено схему зображення тричленною порівняльної конструкції, яка використовується у логіці та філософії (див. Рис. 1):

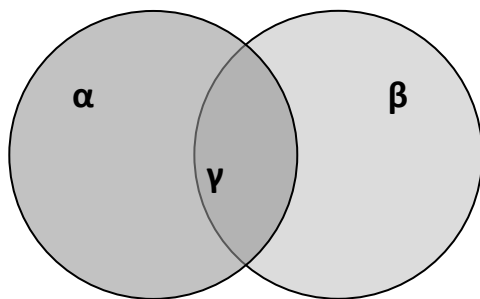

Рисунок 1.1.

Тричленна порівняльна конструкція

де фігура α – це суб’єкт порівняння, фігура β – об’єкт порівняння і фігура γ – основа порівняння.

На рис. 1 площина суб'єкта порівняння α перетинається з площиною об'єкта порівняння β , утворюючи переріз площин γ , що є основою порівняння і включає ознаку чи ознаки, спільні як для суб'єкта, так і для об'єкта порівняння. Зазначимо, що логічна структура порівняння – це те, що залишається незмінним, постійним у всіх його мовних втіленнях [Бартон 1978].

Звертаючись до вивчення порівнянь з точки зору лінгвістики, доцільно зазначити, що їх поділяють за будовою, при цьому враховуються як семантичні, так і формальні показники. Якщо брати до уваги саме семантичний критерій, то за ним порівняння визначають як тричленну структуру: суб'єкт порівняння (те, що порівнюють), об'єкт порівняння (те, з чим порівнюють) і ознака, коли один предмет порівнюється з іншим: колір, розмір, форма, запах, відчуття, якість, властивість тощо.

Терміни «суб'єкт порівняння» і «об'єкт порівняння» можна вважати традиційними, хоча деякі дослідники, як наприклад, Л. Н. Гуляєва і Н. Л. Мурзін, виділяють терміни, які є характерними для сучасної літературної мови, а саме: референт – агент [Гуляєва 1980] і компаратив – компаратива [Мурзін 1998].

Кожен дослідник позначає третій елемент порівняння (загальна ознака) стандартно, а саме як «підстава порівняння».

«Об'єктами порівняння», – відзначає Т. Павлюк [Павлюк 2009], – можна вважати речі та явища одиничні, їх сукупності, загальні поняття, а також один і той самий об'єкт, який знаходиться у різних просторових положеннях і часових станах, тобто порівнянню можуть підлягати найрізноманітніші за своєю природою об'єкти».

Підсумовуючи, порівняння відіграють важливу роль у мисленні та пізнавальній діяльності людини, через це вони активно використовуються у

мові. У той самий час порівняння відрізняються не тільки широким їх застосуванням, а й різноманітністю структури, граматичних значень, специфікою реалізації компаративного змісту в контексті різних мовних явищ.

1.2 Принципи класифікації порівнянь

Порівняння можуть бути класифіковані під різними кутами. За довгу історію дослідження порівнянь вчені розробили велику кількість класифікацій, заснованих на різних принципах.

Досліджуючи сполучникові конструкції відносин порівняння, Н. А. Широкова виокремлює порівняння-зіставлення і порівнянняпротиставлення, між якими формуються відношення тотожності або відмінності [Широкова 1986, с. 69].

Здійснимо розгляд класифікації порівнянь іншого науковця Ю. В. Литвинова. Вчений розрізняє дві групи порівнянь на основі кількісного принципу, а саме: а) просте порівняння; б) розгорнуте порівняння. Суть простого порівняння полягає у зіставленні об'єктів на основі однієї ознаки, у той час, у розгорнутому порівнянні об'єкти зіставляються на підставі сукупності схожих ознак [Литвинов 1990].

М. В. Хлебнікова виділяє такі типи порівнянь: реальне й ірреальне або образне порівняння. Науковиця описує реальне порівняння таким чином: поперше, це результат логічної операції. За його основу беруться реальні зв'язки предметів, воно відображає життєвий досвід людини, тобто є проявом практичної свідомості. По-друге, процес реального порівняння пов'язаний з усіма розумовими операціями. Зіставлення реальних фактів або явищ навколишньої дійсності, якими являються суб'єкт і об'єкт, є семантичною основою реального порівняння. Конструкції реального порівняння вказують на відповідність або ідентичність порівнюваних явищ, що не залежать від образних асоціацій. Це є його специфічною особливістю. У процесі реального порівняння читач або слухач отримує нову інформацію про суб'єкт порівняння, причому отримані відомості є результатом об'єктивної оцінки порівнюваних явищ, а що стосується ірреального порівняння, то тут, у першу чергу, присутній емоційний і образний елемент оцінки. У реальному порівнянні всі слова вживаються в їх прямому, номінативному значенні, а ознаки, які порівнюються, залишаються незмінними [Хлебнікова 2005, с. 14-16].

Так, Н. О. Федеряєва ділить порівняння на дві групи:

1. Порівняння точні, які не мають оцінних елементів. Для того, щоб їх виділити, необхідно, щоб вони вживалися у нейтральному стилі.
2. Порівняння, які мають оцінний елемент, або ж відносяться до певного стилю (піднесеного, фамільярного тощо) [Федеряєва 2009, с. 8].

Ф. В. Даутія розмежовує порівняння на дві групи. Нейтральні або точні порівняння, за її класифікацією, відносяться до першої групи. Вони вказують на об'єктивно існуючі ознаки. У будь-якому тексті, який може відноситися до будь-якого мовного стилю, вони відіграють роль об'єктивного інформанта. При цьому

порівнюються явища природи, епохальні події, два конкретних предмета, дві особи. Як тільки в об'єктивну інформацію включається оцінний елемент, який виражається не обов'язково порівнянням, а, наприклад, контекстом або якимось словом, порівняння починає втрачати свою нейтральність і, таким чином, переходить до другої групи.

Друга група порівнянь включає порівняння, які мають елемент оцінки або є стилістично забарвленими. Ці порівняння поділяються на такі два типи, а саме:

1. Традиційні порівняння, зареєстровані лексикографією. У цьому випадку, можуть зіставлятися різні об'єкти, наприклад, з твариною або рослинним світом. Частина цих порівнянь є інтернаціональною.

2. Порівняння індивідуальні, серед яких: традиційні порівняння, до яких відносяться оновлені письменником або журналістом порівняння і індивідуальні стилістичні неологізми [Даутія 1997, с. 38 - 48].

Семантичний аспект дослідження порівнянь. При вивченні і розгляді семантичних параметрів порівняння дослідники спираються на смисловий зміст мовних одиниць. Це дозволяє розрізняти такі види порівняння, як логічне і образне. Зазначений вище погляд щодо класифікації порівнянь розділяють О. Барменкова, І. Искандерова, В. Огольцев, Л. Прокопчук, М. Черемисіна, М. Шапіро, І. Шенько, Н. Широкова та ін.

Проте система номінацій може бути диференційною. Так, В. Огольцев *логічні порівняння* кваліфікує як порівняльно-зіставні і пояснює власне твердження таким чином, що основною метою порівнянь є зіставлення вже відомих та інколи очевидних об'єктів [Огольцев 2010].

Іноді ми стикаємося з дещо іншим термінологічним апаратом. Так, Ж. Дюбуа трактує логічні порівняння як істинні або справжні, тому що зіставляти

можна тільки об'єкти, які відповідають дійсності. Учений визначає образне порівняння як риторичне з точки зору функціонування таких конструкцій, що полягає у впливі на свідомість та уяву референта [Дюбуа 1986].

Протилежна точка зору міститься у роботі А. Пархоменко. Дослідник пропонує дещо іншу ідею і підкреслює, що всі порівняння - це єдиний комплекс, у якому семантичне вираження є спільним, але при цьому образні й логічні порівняння будуть відрізнятися за прагматичною настановою. Якщо логічні порівняння у процесі зіставлення підкреслюють спільність відношень між суб'єктом та об'єктом, то образні порівняння звертають увагу реципієнта на ознаки, що різняться у компаративному процесі [Пархоменко 1982].

Досліджуючи порівняльні конструкції, А. Міллер здійснює класифікацію у відповідності до їх семантичної складової. У цілому вчений класифікує порівняльні конструкції на *порівняння буквального типу, порівнянняуподібнення та порівняння-аналогію*. Порівняння буквального типу передбачають, що основа зіставлення суб'єкта та об'єкта очевидна з контексту, а не прихована. Характерним для порівняння-уподібнення є його здатність інтерпретувати основу зіставлення з різних аспектів від чого може змінюватися і семантичне значення компаративної конструкції. Структура порівняньаналогій будується за принципом математичної прогресії й може бути багатоаспектним зіставленням двох предметів, дій чи явищ. Наприклад, «А схоже на Б, як С схоже на В». Відповідно, А. Міллер бере як основу для своєї власної диференціації порівнянь ознаку зіставлення як головну складову компаративної конструкції.

Семантична класифікація порівнянь, що враховує функціональні і стилістичні характеристики, популярна і широко поширена в науковому співтоваристві. Згідно з цим критерієм порівняння можуть функціонувати як

загальномовні або індивідуально-авторські. Системи номінацій подібних різновидів різні. У науковій літературі спостерігаємо варіант номінації як мовленнєві (індивідуально-авторські) та мовні (загальнонародні або усталені). Основна особливість загальномовних порівнянь - їх доступність для всіх носіїв мови, незалежно від їх приналежності. Індивідуально-авторські порівняння стають надбанням окремого письменника й, у залежності від контексту, їх може зрозуміти вузьке коло реципієнтів. Де-не-де трапляються випадки, коли індивідуально-авторські порівняння переходять у загальнонародні, але це може відбуватися за умови поширення творів або текстів [Томашевський 1983, с. 269].

Л. І. Мацько та О. М. Мацько розрізняють *логічні й образні порівняння*. Щоб установити ступінь схожості чи відмінності між предметами, які входять до складу одного класу, у логічних порівняннях беруться до уваги всі властивості. Вживання логічних порівнянь, в основному, можемо простежити у науковому, офіційно-діловому, розмовному стилях, у яких вони додають нову інформацію до предмета. Різниця між образним і логічним порівнянням полягає у тому, що образне порівняння бере до уваги одну найвиразнішу ознаку, яка може, навіть, здаватися несподіваною, і робить її основною, при цьому ігнорує решту ознак [Мацько 2003, с. 152]. Для здійснення успішної реалізації логічного (або, як його ще називають, необразного) порівняння у тексті потрібно, щоб суб'єктами порівняння виступали однорідні поняття, які відтворюють аналогічні предмети і явища об'єктивної дійсності. А в образних порівняннях, здебільшого, зіставляються поняття далекі один від одного, і віддаленість порівнюваних понять прямо пропорційна ймовірності виникнення образу [Манчева 2012, с. 298–299].

У науковій літературі логічні порівняння мають низку синонімічних варіацій. Так, Ж. Дюбуа називає їх «істинними», Н. А. Широкова, В. В. Образцова – порівняльно-зіставними, В. М. Огольцев – порівняльнопротиставними, Л. В. Прокопчук – предметно-логічними. Такі порівняння можна виділити за принципом кількісної ознаки [Прокопчук 2000].

Таким чином, порівняння являє собою складну систему багаторівневих засобів вираження: морфології, синтаксису, лексики і словотворення, які виражають авторське бачення дійсності за допомогою зіставлення між собою об'єктів та явищ.

Структурний аспект дослідження порівнянь. Структурний аспект вираження порівняльних конструкцій відіграє важливу роль у процесі їх дослідження. Протягом тривалого часу вченим вдалося розробити різноманітні класифікації порівняльних конструкцій, які засновані на різних граматичних аспектах мови.

Основним чинником, який лежить в основі створення відповідних класифікацій став показник наявності чи відсутності компаративного сполучника. Традиційно такі конструкції поділяють на сполучникові та безсполучникові, які, у свою чергу, диференціюються залежно від:

- а) синтаксичної функції, яка є характерною для компаративної конструкції (порівняння-обставина, порівняння-підмет тощо);
- б) способу морфологічного вираження (порівняння виражені орудним відмінком, ад'єктивні, субстантивні, адвербіальні) [Павлюк 2011, с. 45].

Такі класифікації засновані на граматичних ознаках. Подібні систематизації розроблені такими науковцями, як І. Кучеренко, В. Огольцев, Л. Прокопчук, С. Рошко, М. Черемисіна, Н. Шаповалов, Н. Широкова та ін. [Баранник 1980, с. 32].

М. Черемисіна виокремлює лише два різновиди компаративних конструкцій. Перший тип передбачає порівняння на основі морфологічного показника та має лише ступені порівняння прикметників. До другого типу належать синтаксичні порівняльні конструкції, які диференційовано на:

1) порівняння - словосполучення, які побудовані за допомогою порівняльного сполучника;

2) порівняння – речення, у яких характерним є використання або порівняльного сполучника або сполучуваного слова [Черемисіна 1976, с. 13].

В. В. Вомперський запропонував класифікувати порівняння за структурою та виділив п'ять типів:

1. Поширене порівняння.
2. Непоширене порівняння.
3. Порівняння з дієприкметниковими, дієприслівниковими зворотами або підрядними реченнями.
4. Порівняння з повтором.
5. Порівняння з паралелізмом [Вомперский 1984, с. 25-26].

Функціонально-стилістичний аспект дослідження порівнянь.

Проблема розмежування функцій порівняльних конструкцій є не менш важливою. Науковці в різні часи визначали диференційні функції компаративізмів. Передумовою для цього було те, що вчені досліджували порівняння з різних сторін і враховували функціонально-стилістичний аспект. У

наукових колах традиційним є енциклопедичне визначення функції компаративних конструкцій, у якому вказується, що «завдяки рухливості лексичної семантики, порівняння часто лежать в основі утворення інших художніх засобів - епітетів, метафор, гіпербол, паралелізмів тощо» [Українська мова: Енциклопедія 2004, с. 507].

У процесі дослідження лінгвісти XIX ст. розглядали порівняння як предмет мовної фігури та визначали дві основні функції:

а) функцію дії;

б) функцію пояснення [Драйсаві 2014, с. 48].

Таким чином, з огляду на вищезазначене, існує суттєва кількість класифікацій порівнянь, які ґрунтуються на різних аспектах: семантичному, структурному та функціонально-стилістичному.

1.3 Жанр публіцистики: лексико-семантичні, стилістичні і функціональні характеристики

Публіцистичним стилем мови є стиль, що використовується в журналістиці, він є функціональним різновидом літературної мови і активно використовується у житті суспільства: у засобах масової інформації, у політичному дискурсі, партійній діяльності та більш широко у діяльності громадського суспільства. Політична література для масового читача і документальне кіно також відносяться до цього стилю [Арнольд 2002, с. 128].

Головною особливістю публіцистичного стилю є реалізація таких функцій впливу засобів масової інформації, як: пізнавальної, інформативної та оцінної.

У сучасному суспільстві, по-перше, інформація поширюється в геометричній прогресії, по-друге, суспільство пронизано постійною комунікацією. Свого часу дослідник М. Маклюен був одним із перших, хто заявив і пояснив феномен «медіапростору». Він вважав його таким способом, за допомогою якого можливості людини розширюються, а одночасно з цим, сам простір звужується через високу доступність інформації у різних куточках планети. Традиційно, складовими частинами медіадискурсу є преса, радіо, телебачення та Інтернет, а також все, що пов'язано з комунікацією [Маклюен 2003, с. 301].

До медіадискурсу також зараховують й екстралінгвальні чинники, як-то: інтенція автора, реципієнт, спосіб кодування та декодування інформації, соціально-історичний, політико-ідеологічний контекст наукових напрацювань. Медіадискурс можна поділити на такі види, як: публіцистичний, рекламний, PR-дискурси та теле-, радіо-, комп'ютерний дискурси. Такий поділ залежить від комунікативної функції та каналу реалізації [Шепель 2017, с. 303].

Найбільш поширеною точкою зору на дефініцію публіцистичного дискурсу є його тлумачення як різновиду інформаційно-орієнтаційного, інституційного дискурсу, що реалізується завдяки використанню засобів масової комунікації та враховує свідому та явно виражену авторську актуалізуючу позицію [Потапенко 2009, с. 20].

Автор та реципієнт – це два основних комуніканти публіцистичного дискурсу. У першу чергу, завдяки публіцистичному дискурсу є можливість залучити багато адресатів. Коли громадськість отримує інформацію за

допомогою публіцистичного дискурсу, у її свідомості формується політична, мовна або наївна картини світу [Шевлякова 2013, с. 30].

Створення у текстах образів явищ навколишньої дійсності та передача інформації у текст – це дві головні мети публіцистичного дискурсу.

Н. Ю. Новохачева надає тлумачення публіцистичному дискурсу у більш глибокому сенсі. Дослідниця визначає його як дистантну форму комунікативної діяльності інституційно-пізнавального характеру. Масова аудиторія та представники засобів масової інформації як соціального інституту постають основними учасниками цієї форми комунікативної діяльності. Авторка також залучає таких учасників процесу, до яких відносить різні видавництва та телекомунікаційні ЗМІ, з одного боку, а з іншого – велику аудиторію споживачів інформації, що публікується [Новохачева 2005, с. 11].

Сучасні реалії показують, що публіцистичний дискурс - це своєрідне середовище для формування, поширення, соціалізації та фіксації лінгвістичних інновацій. Через свою лінгвістичну динамічність та відносну незалежність є можливість для реалізації комунікативних стратегій, по-перше, інформування, по-друге, впливу [Зінченко 2021, с. 55].

Екстралінгвістичні фактори, зокрема, глобальні зміни в політичному та економічному житті суспільства, посприяли змінам у функціонуванні англійської та української мов (передусім у сфері масової комунікації) за останні десятиліття. З цієї причини, перед нами постають такі завдання:

- 1) виявити та вивчити особливості стилю мовлення в сучасних публіцистичних текстах;
- 2) провести аналіз характерних рис їхнього перекладу.

Для публіцистичних текстів характерним є висвітлення актуальних політичних, економічних, літературних, правових, філософських та інших проблем сучасності, метою яких є вплив на громадську думку та сучасні політичні інститути, зміцнення або зміну цих інститутів відповідно до визначених класових або суспільно-групових інтересів чи до певних соціальних і моральних ідеалів. Предмет текстів публіциста – все сучасне життя в його величчї і мізерності, приватне і суспільне, реальне або відображене в пресі, мистецтві, документі [Алексеева 2001, с. 72].

При перекладі публіцистичних текстів, перекладач може стикатися з певними труднощами. Наприклад, труднощі лексичного характеру в основному пов'язані з передачею безеквівалентної лексики, до якої відносяться назви, багатозначні слова, аббревіатури, неологізми, специфічні терміни, образна фразеологія. Саме в цих аспектах можна спостерігати значні лексикосемантичні та структурні невідповідності між англійською та українською мовами, при перекладі яких необхідно перебудувати синтаксичну структуру речень, такі зміни називаються лексико-семантичними трансформаціями. Помітна чутливість до вимог часу – це властивість, яка є характерною і важливою для публіцистики. З цієї причини, неологізми, новітня термінологія та образність лексики набувають тут особливого значення [Глінка, Єськін 2014]. Наступні прийоми використовуються у публіцистичних текстах завдяки семантичним та стилістичним особливостям організації таких текстів:

- стилістичні порівняння коли образ створюється за допомогою співставлення одного об'єкта з іншим. Порівняння відрізняється від інших художніх зіставлень тим, що завжди має строгу формальну ознаку: порівняльну

конструкцію або зворот з порівняльними сполучниками як, наче, ніби, точно, наче й тому подібними.

В англійській мові воно може виражатися дієсловами *seems, resembles, looks like*, іменником *resemblance*, а також порівняльними зворотами або підрядними порівняльними зворотами [Глінка, Єськін 2014].

“*But in this situation, it's never ending. It's just **like** Groundhog Day every day*” [Гікас 2008].

“*The Statue of Liberty campaign **resembles** a modern online crowd funding effort in several impressive ways*” [The Statue of Liberty and America's crowdfunding pioneer. BBC News 2013].

“*A criminal with a strange **resemblance** to Boris Johnson and over 200 previous convictions has been imprisoned again for burgling a Hull café*” [Boris Johnson lookalike jailed after robbing Hull cafe. METRO 2021].

“*McConnell's relationship to the extremists in his party bears a striking **resemblance** to Douglas's*” [Mitch McConnell has repeated Stephen A. Douglas's biggest mistake. Washingtonpost 2021].

Головною ознакою публіцистичного стилю вважається експресивність. На думку Т. Г. Добросклонської без таких компонентів, як експресивність і емоційність, не може обійтися жоден науковий виклад, тому у науковопопулярному дискурсі важливим є вживання засобів художньої виразності [Добросклонська 2005, с. 158].

“*Of course, comets are **like cats**, as one famous astronomer quipped*” ... (порівняння) [4 Stunning Comets Are Close to Earth Now. National Geographic 2017].

Все частіше у якості засобів реалізації експресивності автор використовує ступені порівняння й нанизування прикметників, що є досить вдалим способом привернути увагу читача до тієї чи іншої проблеми або явища. Чим вищий ступінь

порівняння прикметників вжито або чим більше прикметників характеризує те чи інше явище, тим краще авторові вдасться донести свою ідею до аудиторії. Наприклад, *“The general problem of refugees in the country is one of **the most complicated** issues facing the world today”*. «Глобальна проблема біженців - це одне з найскладніших питань, що стоять сьогодні перед світовою спільнотою». У реченні вжито найвищий ступінь порівняння прикметника **complicated**, що сам по собі свідчить про складність ситуації, але автор вирішив наголосити на цьому, щоб читач точно звернув свою увагу на зазначену проблему.

У прикладі: *“So we want to see **the biggest** movie of the year, Star Wars”*. «Отже, ми хочемо побачити найкращий фільм року, Зоряні війни», автор статті мотивує читачів не тільки піти на прем'єру року, підкреслює величність цієї картини, а також дає свою безпосередню оцінку фільму «Зоряні війни». У цьому випадку ми можемо говорити про оцінювальну функцію, яку несуть у собі ступені порівняння прикметників.

Найбільший ефект експресивності досягається тоді, коли за допомогою ступенів порівняння дається оцінка важливій події, як вже зазначалося вище. У статті спортивної тематики йде мова про закінчення кар'єри відомого американського бейсболіста: *“The man who is baseball's all-time hits king will now forever be remembered as one of the sport's **most pathetic** figures”*. «Чоловік, який є бейсбольним королем всіх часів та народів, тепер всім запам'ятається як **найнікчемніша** постать у галузі спорту». Ця оцінка, не обов'язково, має бути позитивною, головне, щоб даючи негативну оцінку особі чи певній події, автор міг обґрунтувати свою позицію та забезпечити читача достатньою кількістю фактів та відповідного матеріалу.

Для того, аби підвищити експресивність думки в реченні, ступені порівняння можуть використовуватись неодноразово, як це продемонстровано у наступному прикладі: “*The man with **the most** hits in history will eventually be forgotten for producing 4,256 hits but forever remembered for committing baseball’s **greatest** sin*”. «Чоловік, який забив **найбільшу** кількість голів в історії бейсболу, а саме 4256, назавжди всім запам'ятається своїм **найбільшим** гріхом у бейсболі» [The USA Today 2015].

Складнопідрядні і складносурядні речення вживаються переважно на граматичному рівні.

“*In 2015, the company successfully set a rocket back down on the ground, but landing at sea is much trickier than landing on land because the ocean is a moving beast*” [SpaceX Makes History With First-Ever Recycled Rocket. National Geographic 2017].

ВИСНОВКИ ДО I РОЗДІЛУ

У першому розділі ми розглянули різні підходи до визначення поняття порівняння та виявили, що воно вивчається у різних науках, як-от у філософії, лінгвістиці, логіці, перекладознавстві.

Порівняння полягає у використанні лексичних одиниць для виявлення характеристик тих чи інших об'єктів, предметів, явищ, дій, ознак, ситуацій шляхом їх зіставлення з подібними об'єктами, предметами, явищами, діями, ознаками, ситуаціями.

Історія вивчення порівнянь є дуже довгою. Існує безліч різних класифікацій порівнянь, які ґрунтуються на різних принципах. Завдяки великій кількості інформації, а саме теоретичної, можемо простежити, що багато досліджень

порівнянь спрямовані на формально-граматичні особливості. Крім того, є праці, які присвячені функціонально-стилістичним особливостям, а також граматичним, стилістичним і семантичним характеристикам. За функціонально-стилістичним параметром, порівняння поділяються на загальномовні та індивідуально-авторські. За семантичним аспектом, можна виокремити логічні і образні порівняння.

Більшість сучасних вчених вивчають порівняння як тричленну структуру: суб'єкт порівняння (те, що порівнюють), об'єкт порівняння (те, з чим порівнюють) і ознака, за якою один предмет порівнюється з іншим. Іноді додається також четвертий компонент порівняння – показник порівняння.

Публіцистичний стиль – це стиль, що використовується в журналістиці, він є функціональним різновидом літературної мови і активно використовується у житті суспільства: в засобах масової інформації, у політичному дискурсі, партійній діяльності та більш широко у діяльності громадського суспільства.

Як уже було зазначено у попередньому розділі, публіцистичний стиль призначений:

- для відстоювання, обговорення і пропаганди важливих суспільнополітичних ідей;
- для того, щоб сформувати відповідну громадську думку; □
щоб сприяти розвитку суспільства.

Для реалізації цієї функції необхідно поєднати логічність викладу інформації з емоційно-експресивним забарвленням, застосовуючи такі засоби виразності, як порівняння, які можуть бути виражені дієсловами *seems, resembles, looks like* або ступенями порівняння прикметників.

Однією з ознак публіцистичного стилю є експресивність, яка полягає в оцінюванні явищ або подій. Її можна виразити у реченні за допомогою вживання ступенів порівняння прикметників.

РОЗДІЛ 2

ПРИНЦИПИ І СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ПОРІВНЯЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ

2.1 Типологія порівняльних конструкцій в англійській мові у перекладознавчому аспекті

Порівняльну конструкцію тлумачимо як смислову одиницю вихідної мови, що має свій еквівалент у мові перекладу.

Порівняльні конструкції – це складна лінгвістична категорія, характерними ознаками якої є антропоцентричність, за допомогою оцінки зіставлення явищ дійсності, які є віддаленими одне від одного і зумовленістю у суб’єктивному досвіді автора. Учені підкреслюють, що абиякий семантичний процес, за допомогою якого формується порівняння або зіставляються дві одиниці, за своєю суттю є пізнавальним, гносеологічним [Марчук 2003, с. 7].

Існує певна логіко-граматична модель порівняння, завдяки якій можна розглядати порівняльні конструкції, а чотири складники порівняльних конструкцій поєднуються у структурі цієї моделі:

а) предмет (суб’єкт) порівняння (компарат) – тобто, предмет чи явище, ознаки яких можемо розкрити завдяки іншому предмету чи явищу;

б) образ (об.,ект) порівняння (компаратор) – того, з чим порівнюється суб.,ект, тобто, предмет чи явище, ознаки яких яскраво виражаються у тексті та вони є добре відомими для мовця, і він користується цими ознаками, щоб надати характеристику тим явищам, які він пізнав;

в) основа порівняння – ознака (або ряд ознак), завдяки якій реалізується акт порівняння;

г) показник порівняльних відношень – засіб мовного оформлення порівняльної семантики.

Основа порівняння виступає самостійно. Предмет і його ознака не завжди розкриваються в одному і тому ж реченні, яке має порівняльну конструкцію у своєму складі. Основа порівняння може становити собою цілі описи, що займають сторінки тексту, але це залежить від складності основи порівняння.

На окрему увагу заслуговує вживання порівняльних слів. Використання таких лексем, як *like* і *as* в англійській мові також є одним із способів висловити свою думку, коли ви вдаєтесь до порівняння чогось або когось.

Далі, розглянемо приклади вживання порівняльних конструкцій із порівняльними словами *as* та *like*.

- Порівняльні лексеми *like* та *as* вживаються для вираження схожих речей, дій. Наприклад:

“She has shown respect for Russia and its history, and she would have never called it a “regional power” like Obama did” [She defined modern Germany: Blair, Barroso and Prodi on Angela Merkel. The Guardian 2021].

“In a lengthy thread published on Twitter in January, Raymond offered advice based on his own experience “as a survivor” and urged readers to “follow the above steps as I did” [Co-founder of National Action neo-Nazi terrorist group jailed. The Independent 2021].

- Like + іменник / прикметник / займенник / слова в ing-формі (герундій) (виражає схожість або контраст). Наприклад:

*“Those on board the trains described a huge bang **like a “bomb going off”** when the collision happened, followed by flying glass, sparks from the grinding metal and even tables flying across the carriages”* [Salisbury train crash. Daily Mail 2021].

*“**There's nothing like having** your best pal by your side to make you feel you can conquer the world – as Ant and Dec were reminded when they met two young heroes who could be set to take over the Geordie duo as the nation’s favourite friends”* [“Mini Ant and Dec” Pride of Britain winners proud to be friends forever.

The Mirror 2021].

*“**Like** television, the print media rank among the more profitable businesses in the United States”* [Robert K. Baker, Sandra Bal 1-Rokeach, Mass media and violence

1969]. *«Як і телебачення, друковані ЗМІ є одними з найбільш прибуткових сфер бізнесу у Сполучених Штатах».*

У цьому прикладі порівняння вживається в якості пояснювального елемента з метою уточнити і пояснити певне явище, засіб тощо. У вищезазначеному реченні бачимо порівняння двох сфер бізнесу. За допомогою лексичної одиниці *like* / як можемо простежити, як у цьому реченні сформувалася конструкція порівняння.

*“There are many examples of historic cities with elaborate water management systems, but **nothing like this**”* [Angkor: Asia's ancient “Hydraulic City”. BBC News 2021].

Випадки вживання порівнянь зі сполучником *as*:

- As + name of job, etc = role, function

*“Republic Barbados has set sail on her maiden voyage,” Mason said in her inauguration speech as **the first president** of the country, recognising the “complex, fractured and turbulent world” it would need to navigate” [Barbados parts way with Queen and becomes world’s newest republic. The Guardian 2021].*

*“Windrush would have been one of those significant events that showed the divergence between where the Queen, as **the queen** of the United Kingdom, and her role as **the queen** of Barbados, may have been irreconcilable”, he said [Barbados parts way with Queen and becomes world’s newest republic. The Guardian 2021].*

*“Campbell, a top adviser to Biden as **the coordinator** for Indo-Pacific affairs on the US National Security Council, is seen as a key figure in the formation of the Aukus deal security partnership, which was unveiled with much fanfare in September” [Biden adviser says Australia won’t lose sovereignty under Aukus, warns China wants to “break” country. The Guardian 2021].*

“Judge Parker said Raymond’s role as principal propagandist for National Action was “highly significant” [Ben Raymond: Co-founder of National Action neoNazi terrorist group jailed. The Independent 2021].

□ У деяких сполученнях: *as usual* (як завжди), *as ... as* (такий же ... як і .../ так ... як), *as much, such as* (такий як), *the same as* (такий же як).

Наприклад:

*“But my recollections of our interactions that are **as much** about her warmth, her wisdom and her humour” [“She defined modern Germany”: Blair, Barroso and Prodi on Angela Merkel. The Guardian 2021].*

*“The reversal raises questions about whether McAuliffe and Virginia Democrats have successfully made that connection -- and, possibly more notably, voters care **as***

much as Democrats had hoped” [McAuliffe says Virginia election “is not about Trump” after making former President central figure in campaign. CNN 2021].

“*From the centre of that web you intended just as much as other associates that National Action should survive following proscription*” [Co-founder of National Action neo-Nazi terrorist group jailed. The Independent 2021].

- Якщо один з порівнюваних об'єктів перевершує інший вдвічі (*twice*) або в кілька разів (*...times*) за ступенем вираження будь-якої якості, то вживається наступна конструкція: *twice/ three times/ half etc. as...as*

Наприклад:

“*A report by the UN's weather agency warned that sea levels were now rising twice as fast as in the 1990s*”. «У доповіді метеорологічного агентства ООН попереджається, що рівень моря в даний час зростає в два рази швидше, ніж у 1990-х роках» [Sea levels rising twice as fast as 1990s. The Times 2021].

- конструкція *the + прикметник у найвищій порівняльній формі + of*.

Наприклад:

“*In the US, more than 745,800 people have died, making it the country with the highest number of recorded deaths*” [Covid-19 deaths pass five million worldwide. BBC News 2021].

- сполучник *than* (ніж, аніж, за) вживається після прикметника у вищому ступені, коли порівнюється ступінь якості двох предметів.

Наприклад:

“*That would be lower than the 2C upper limit but higher than the 1.5C lower limit set out in the 2015 Paris climate agreement*” [Cop26 emission pledges may limit global heating to below 2C. The Guardian 2021].

“*He said it was the first time the combined pledges and probable emissions paths of more than 190 countries had given a better than 50% chance of limiting warming to*

below 2C” [Cop26 emission pledges may limit global heating to below 2C. The Guardian 2021].

“*Shu Ling Liauw from research firm Global Climate Insights has analysed the oil firm's spending plans and estimates that Shell will be producing **more emissions by 2030 than it is now** as it intends to grow its gas business*” [Oil giant Shell says it needs oil to pay for green shift. BBC News 2021].

“*The widespread local belief that Catalan society is somehow closer than Spain's to “European values” is being tested to destruction*”. «Розповсюджені місцеві ідеї про те, що Каталонське суспільство є певним чином ближчим до Іспанських «Європейських цінностей», зараз випробується на міцність» [The Guardian view on the Catalan crisis: wanted: an honest broker. The Guardian 2017].

- Конструкції з *much / far* (значно / набагато); *by far* (безумовно / набагато); *even* (навіть); *still* (ще) вживаються для того, щоб надати вищому ступіню порівняння прикметників більш посиленого ефекту.

“*The hope is vaccination will have **an even bigger** impact in those countries than wealthier nations such as the UK*”. «Є надія, що вакцинація матиме навіть ще більший вплив у цих країнах, ніж у більш багатих країнах, таких як Великобританія» [HPV vaccine cutting cervical cancer by nearly 90%. BBC News 2021].

- У свою чергу, для того, аби зменшити якість при порівнянні, використовуємо конструкцію, яка виражається за допомогою *less ... than*.

Наприклад:

“*India's headline target, of reaching net zero by 2070, was criticised by some at Cop26 as being lacklustre and **less than** should be expected from a major country*” [Cop26 emission pledges may limit global heating to below 2C. The Guardian 2021].

- *прикметник у найвищій ступені + the* вживається коли один предмет або особа перевершують інші у будь-якій якості. Мова йде не про порівняння двох предметів (осіб, явищ), а трьох або більше.

Наприклад:

“*Bulgaria and Romania have some of **the world's worst** Covid mortality rates, and their hospitals are struggling to cope*”. «У Болгарії та Румунії одні з найгірших у світі показників смертності від Ковіда, і їх лікарні насилу справляються з цим» [Covid-19 deaths pass five million worldwide. BBC News 2021].

“*They have **the two lowest** vaccine rates in the European Union*” [Covid-19 deaths pass five million worldwide. BBC News 2021].

“*The empire went on to span much of modern-day Cambodia, Laos, Thailand and Vietnam, and house **the world's largest** pre-industrial urban hub – the city of Angkor*” [Angkor: Asia's ancient “Hydraulic City”. BBC News 2021].

- Після найвищого ступеня часто вживається означувальне підрядне речення з присудком у Present Perfect (факт, що відбувся в минулому, значення якого триває до теперішнього моменту). Наприклад:

“*He added: “I did say that I thought it was the single stupidest thing any country has ever done but then we Trumped it*”. «Він додав: Я дійсно говорив про те, що я вважав це найдурнішим, що могла б зробити будь-яка країна, але потім ми змогли це перетрампити, тобто перевершити, обравши Трампа» [Michael Bloomberg: Brexit is stupidest thing any country has done besides Trump. The Guardian 2017].

Вища порівняльна форма прикметника вживається:

- Конструкція *the ... the* (чим ... тим). Використовується у реченні для того, щоб передати залежність однієї якості предмета від іншої (зазвичай їхнє паралельне зростання або спадання).

Наприклад:

“The older the people the more vulnerable they are to the virus”. «Чим старше люди, тим більше вони вразливі до вірусу» [BBC News 2021].

- У паралельних конструкціях з формами порівняльного ступеню прикметників, перед якими стоїть парний означений артикль *the*, перший елемент пари перекладається як «що», а другий - як «то»:

“The greater the deviation, the more difficult the solution”. «Що більше відхилення, то важче знайти рішення».

“The further he progresses, the less accurately does he know his position”. «Що далі він просувається, то тим неточніше він визначає своє місцезнаходження».

“The greater is the rate of fall, the smaller is the maneuverability”. «Що більше швидкість падіння, то менше маневреність» [Карабан 1997].

- Порівняльна ступінь + and + порівняльна ступінь

“But as it grew more complex and larger and larger, it became the Achilles heel to the city itself” [Angkor: Asia's ancient “Hydraulic City”. BBC News 2021].

- Конструкція *the* + прикметник + *in*, коли говориться про місцезнаходження або конструкція *the* + прикметник + *of*:

“As a member of the seven-member Politburo standing committee until 2018, Zhang was one of the most senior Chinese officials in the country, and the most significant Chinese figure to be named in China’s struggling #MeToo movement” [Peng Shuai: International Tennis Federation does not want to “punish 1.4bn people” with a China boycott. The Guardian 2021].

2.2 Способи відтворення порівняльних конструкцій за допомогою перекладацьких трансформацій

У перекладацькій діяльності особливе значення мають інструменти, які перекладач буде використовувати для того, щоб виконаний ним переклад досяг максимальної адекватності. Так як переклад вважається особливим видом міжмовної та міжкультурної комунікації, його метою є трансформувати текст таким чином, щоб повідомлення, яке прагне створити перекладач, мало однаковий ефект на читача/слухача, що й оригінал. Переклад можна охарактеризувати як інформаційний процес, у якому перекладач повинен максимально повно передати інформацію, що міститься в тексті оригіналу мовою джерела. Але цієї мети можливо досягти тільки в тому випадку, якщо будуть зроблені певні структурні і семантичні зміни. Причини цих змін полягають у лексичних та граматичних відмінностях між мовами (у широкому розумінні – різницею між відповідними культурами [Максімов 2001, с. 111]).

За В. Н. Комісаровим, перекладацькі (міжмовні) трансформації можна трактувати як перетворення, за допомогою яких можна здійснити перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу. Перекладацькі трансформації, на його думку, носять формально-семантичний характер, при цьому перетворюють як форму, так і значення вихідних одиниць. Перекладацькі трансформації – це способи перекладу, якими може користуватися перекладач у процесі перекладу різних текстів оригіналів у тих випадках, коли немає словникової відповідності або її не можна застосувати за умовами контексту [Комісаров 1990, с. 89].

Переклад не може бути так званим скопійованим оригіналом, а тому, головне завдання перекладача полягає у тому, аби зробити текст якомога наближеним до оригіналу з точки зору семантики, структури та потенційного

впливу на користувача, який буде читати або користуватися даним перекладом. Основна проблема полягає в тому, що не завжди вдається знайти лінгвістичні паралелі між вихідною мовою та мовою перекладу, а саме, по-перше, маються на увазі семантичні та структурні аналоги, тобто моделі речень чи словосполучень, які є ідентичними, по-друге, не менш важливим є те, щоб семантичні значення слів повністю збігалися. У цьому випадку перекладач має вдаватися до використання перекладацьких трансформацій [Лощенова, Нікішина 2014].

Залежно від характеру мовних одиниць текстів оригіналу, можна виділити такі типи перекладацьких трансформацій: *стилістичні, морфологічні, синтаксичні, семантичні, лексичні та граматичні*. При використанні стилістичних трансформацій, необхідно вдаватися до зміни саме стилістичного забарвлення одиниці, яка перекладається. Морфологічні трансформації – це перетворення, коли одна частина мови замінюється на одну чи на кілька інших частин мови. Зміна синтаксичних функцій слів та словосполучень є основою синтаксичних трансформацій. Коли присутні різні причинно-наслідкові зв'язки, які є між елементами описуваних ситуацій, тут можна говорити про семантичні трансформації. Оскільки об'єм значень лексичних одиниць вихідної мови та мови перекладу не співпадає, а також існують певні відхилення від прямих словникових відповідників, тут мають місце для використання лексичні трансформації. Граматичні трансформації полягають у перетворенні структури речення у процесі перекладу згідно з нормами мови перекладу [Лощенова, Нікішина 2014].

Розподіл перекладацьких трансформацій, на думку В. Н. Комісарова, залежить від характеру перетворень. Згідно з цим, вони бувають: а) лексичні (перекладацька транскрипція, транслітерація та перекладацьке калькування);

б) граматичні (дослівний переклад, розчленування речень, об'єднання речень та граматичні заміни); в) лексико-граматичні (прийом антонімічного перекладу, прийом описового перекладу та прийом компенсації) [Комісаров 2000].

Під лексичними трансформаціями тут розуміємо «закономірні заміни словникових відповідників у процесі перекладу» [Рецкер 1973, с. 101], «різного роду зміни лексичних елементів мови оригіналу під час перекладу з метою адекватної передачі їх семантичних, стилістичних і прагматичних характеристик із урахуванням норм мови перекладу та мовленнєвих традицій культури мови перекладу» [Карабан 2001, с. 39].

Структура речення під час перекладу може зазнавати перетворень тільки відповідно до норм тієї мови, на яку перекладається текст. У даному випадку, говоримо про граматичні трансформації.

Трансформація **додавання** полягає у «введенні в переклад лексичних елементів, що відсутні в оригіналі, з метою правильної передачі смислу речення (оригіналу), що перекладається, та/або дотримання мовленнєвих і мовних норм, що існують у культурі мови перекладу». Цей тип трансформацій часто використовується при перекладі, оскільки в англійській мові є тенденція до спрощення і опущення фраз, при перекладі яких в українській мові втрачається сенс висловлювання [Карабан 2001, с. 48].

У нашій дослідницькій роботі розглянемо більш детально деякі види трансформацій та на прикладах розберемо переклад порівняльних конструкцій із їх застосуванням.

Спираючись на дослідження П. Піріні, усі порівняння можуть бути перекладені з англійської з використанням таких стратегій як: 1) буквальний

переклад, тобто збереження та відтворення мовою перекладу того самого об'єкта порівняння;

2) використання різних перекладацьких трансформацій (узагальнення, синонімічна /антонімічна заміни тощо), коли оригінальний об'єкт вихідної мови замінюється іншим об'єктом у перекладі;

3) звуження порівняння до його фактичного змісту (за допомогою компресії);

4) збереження у мові перекладу того самого об'єкту порівняння, що й у вихідній мові, експлікуючи при цьому основу для того, щоб утворити порівняльну конструкцію (за рахунок додавання або подекуди навіть описового перекладу);

5) використання зноски або анотації до перекладу замість адаптації тексту до мови перекладу або додавання порівняння; б) випущення порівняння [Піріні 2007, с. 31].

Конкретизацією називається заміна слова або словосполучення мови оригіналу з більш широким предметно-логічним значенням словом або словосполученням мови перекладу з більш вузьким значенням. У результаті застосування цієї трансформації створюваний відповідник і вихідна лексична одиниця опиняються в логічних відносинах включення: одиниця мови оригіналу висловлює родові поняття, а одиниця мови перекладу – видові поняття, що до неї входить. Словами, що позначають **родові поняття**, є, наприклад, «фрукти», «овочі», «бойові дії», «спортсмени», «меблі», «продукти», «твори» тощо. Відповідно, **видові поняття** позначені словами: «яблука» чи «груші», «помідори» або «капуста», «атака» або «зустрічний бій», «футболіст» або «спринтер», «сервант» або «крісло» тощо [Комісаров 2000].

Генералізацією називається заміна одиниці мови оригіналу, яка має більш вузьке значення, одиницею мови перекладу з більш широким значенням, тобто перетворення протилежне конкретизації. Створюваний відповідник висловлює родове поняття, яке включає вихідне видове. Генералізація понять як прийом допомагає перекладачеві виходити зі скрутного становища, коли він не знає позначення видового поняття мовою перекладу [Комісаров 2000].

Приклад випущення порівняння:

“It is equally important that it should be easier to secure convictions”. «Не менш важливим є зняття перешкод для засудження винних».

Досить часто найбільш влучним є переклад шляхом підбору еквівалента у мові перекладу, адже він допомагає максимально влучно передати сенс лінгвістичної одиниці оригіналу. Поширеним такий метод є при перекладі невеликої групи порівнянь, наприклад, *meek as a lamb* «покірний як ягня», *swim like a duck* «плавати як качка», *thin as a rail* «тонкий як рейка».

Кваліфікований перекладач зазвичай використовує багато різних способів, для того, щоб відтворити стилістичні прийоми, які використовуються у тексті оригіналу з метою надання тексту більшої яскравості та виразності. Дослідниця А. Коралова зазначає, що перекладач завжди має вибір: або намагатися відтворити прийом оригіналу тексту, або ж, якщо це неможливо, виробити у межах перекладу власний стилістичний засіб, який має аналогічний емоційний ефект. Це принцип стилістичної компенсації, про який К. І. Чуковський казав, що не метафору треба передавати метафорою, порівняння – порівнянням, а усмішку – усмішкою, сльозу – сльозою тощо. Тобто для перекладача важлива не форма, а скоріше функція стилістичного прийому в тексті. Адже метою перекладача є не механічне відтворення всіх стилістичних особливостей оригіналу, а створення

рівноцінного ефекту на читача, який ще називають «тотожністю сприйняття» [Коралова 1981, с. 1]. Це означає певну свободу дій: граматичні засоби виразності можна передавати лексичними і, навпаки; опустивши непередаване українською мовою стилістичне явище, перекладач поверне так званий «борг» тексту компенсацією, створивши в іншому місці тексту – там, де це найзручніше, – інший образ, але схожої стилістичної спрямованості.

Дослідники Чіаппе та Кеннеді стверджують, що хоч порівняння можна легко побачити та знайти в тексті, проте зрозуміти його вдається не завжди так легко, як це здається насправді. Перш за все, перекладач повинен розпізнати аспекти заявленої автором подібності – це і є головною проблемою, а тому не завжди порівняльні конструкції правильно інтерпретуються. З цієї причини, при перекладі доводиться опускати їх із тексту [Чіаппе 2000].

Переважно англійські порівняльні структури не потребують семантичних та структурних перебудов при перекладі українською мовою, оскільки асоціації, які з'являються у свідомості читача у процесі сприйняття порівняльної конструкції вихідного тексту, можна передати у цільовому тексті за допомогою аналогічних синтаксичних структур і лексичних одиниць. У таких випадках мовознавці говорять про адекватні перекладацькі аналоги [Прищепа 1983, с. 85]. Тобто у цьому випадку можна говорити про стратегію буквального перекладу.

Синтаксичне уподібнення (Дослівний переклад) – граматична трансформація, при якій синтаксична структура оригіналу перетворюється в аналогічну структуру мови перекладу. Ця «нульова» трансформація застосовується в тих випадках, коли у вихідній мові та у мові перекладу існують паралельні синтаксичні структури. Синтаксичне уподібнення може призводити

до повної відповідності кількості мовних одиниць та порядку їх розташування в оригіналі та перекладі [Комісаров 2000].

Наприклад:

1. “*Read's data and observations are **as valuable as ever***”. «Дані й спостереження Ріда **такі ж цінні, як і завжди у нього**» [Карабан 1997].

2. “*Of course, we don't need quite **as strong a hypothesis** to get the same results*”. «Звичайно, нам не потрібно **такої ж сильної гіпотези, аби отримати ті ж результати**» [Карабан 1997].

3. “*But as we approach the festive season, and all the celebrations that brings, it is important to remain **as vigilant as possible** and do what we can to control the spread of Covid-19*” [METRO 2021]. «Але в міру наближення святкового сезону і всіх супутніх урочистостей важливо залишатися **настільки пильними, наскільки це можливо** і робити все, що від нас залежить для того, щоб контролювати поширення Covid-19».

4. “*The country then led the way in demanding higher capital requirements **higher than those proposed** in meetings held in the town in the north of the country where international meetings of banking regulators are convened*” [Britain is leading the world on banking reform. Financial times 2013]. «Потім країна найгучніше вимагала підвищення вимог до капіталу банків - до набагато **вищого, ніж ті, що були запропоновані** на нарадах у місті на півночі Швейцарії (Базелі), де зустрічаються представники банківських регуляторів всього світу» [Томахін 2001].

5. “*It found depression was less common among parents whose children lived further away, **compared to** parents whose children lived locally*”. «З’ясовано, що

депресія загалом менше властива тим батькам, чиї діти живуть досить далеко, **порівняно із** тими батьками, чиї діти залишаються жити поруч» [Daily Telegraph 2009].

6. “*The death rate isn't as high as it was at the height of the pandemic because of the vaccines, so it does mean that that is having an effect*” [One in 60 would test positive for Covid in UK. BBC News 2021]. «*Рівень смертності не такий високий, який був у розпал пандемії через щеплення вакцинами, тож це означає, що такий метод має ефект*».

У наступному випадку перекладу порівняльної конструкції буде застосовано прийом заміни порівняльного об'єкта на еквівалентний у мові перекладу.

“*McConnell's relationship to the extremists in his party bears a striking resemblance to Douglas's*” [Mitch McConnell has repeated Stephen A. Douglas's biggest mistake. The Washington Post 2021].

«*Відносини Макконнелла до екстремістів в його партії мають незвичайну подібність/схожість з відносинами Дугласа до тих же екстремістів*».

Бачимо у цьому прикладі, що вираз “*bear resemblance*” було відтворено за допомогою еквівалентного перекладу українською мовою як «*мати подібність/схожість*». Це зумовлено тим, що, з одного боку, дослівний переклад з мови оригіналу, «носити подібність», буде недоречним у контексті перекладу речення українською мовою, а з іншого боку, англійська конструкція “*bear a resemblance to somebody*” має традиційний відповідник в українській мові, а саме «*бути схожим на кого-небудь, мати схожість з ким-небудь*».

Еквівалентний переклад або переклад з використанням традиційного відповідника також було застосовано і в наступних прикладах:

“Today’s food system bears little resemblance to the one of just a couple of generations ago” [Blessed are the hungry? Not yet. Technology Review 2020].

«Сьогоднішня система харчування мало схожа на ту, що була всього пару поколінь тому».

“The team they will put on the field Thursday night will bear little resemblance to the one that beat the Packers in January” [Ravaged by injuries and coronavirus issues. The Washington Post 2020].

«Команда, яку вони введуть на поле в четвер увечері, буде мало схожа на ту, яка обіграла «Пекерс» у січні».

Усі наведені речення перекладені з мови оригіналу за допомогою еквівалентного перекладу, який, за Рецкером, визначається як «постійний рівнозначний відповідник», що, як правило, «незалежний від контексту». Звідси «еквіваленти мають постійні відповідники у мові перекладу». І це дійсно так, бо еквівалент або повний відповідник, як щось рівносильне, рівнозначне й відповідне чомусь, не може не мати нічого іншого, окрім постійного відповідника. Тому відповідник власне і є еквівалентом [Рецкер 1973].

Наступний приклад:

Оригінал:

*“Sources said it was not until about a week before vote that “alarm bells” began to ring for proponents of the measure when they grasped that the Saudi campaign “was very **different from** previous years” – in part because Saudi had engaged with policy makers in individual capitals around the world” [Saudis used “incentives and threats” to shut down UN investigation in Yemen. The Guardian 2021].*

Переклад:

«Джерела повідомили, що приблизно за тиждень до голосування «тривожні дзвони» продзвеніли для прихильників цього заходу, коли вони

зрозуміли, що кампанія в Саудівській Аравії «**сильно відрізнялася від попередніх років**» – частково тому, що Саудівська Аравія співпрацювала з політиками в окремих столицях по всьому світу».

При аналізі цього речення ми застосували перекладацьку стратегію дослівного перекладу порівняння.

Крім цього, у цьому прикладі в якості порівняння вживається прикметник *different from*, який перекладається у реченні як *відрізняється*. Цей прикметник у цьому контексті використано для підкреслення несхожості між двома зазначеними явищами, а саме мова йшла про політичні кампанії у Саудівській Аравії, які проводилися у різних роках, показується різниця між цими кампаніями.

Стратегії дослівного перекладу порівняння зі сполучником *than* (*ніж, аніж, за*), який, у свою чергу, вживається при порівнянні ступеня якості одного предмета з іншим після прикметника у вищому ступені можемо простежити у наступних реченнях:

Оригінал:

*“I think we’re going to operate and share perspectives **much more than** we’ve done in the past”* [Biden adviser says Australia won’t lose sovereignty under Aukus, warns China wants to “break” country. The Guardian 2021].

Переклад:

*«Я думаю, що ми будемо працювати і ділитися перспективами **набагато більше, ніж** ми робили це в минулому».*

Оригінал:

*“There are fears that Omicron may spread more quickly and could make vaccines **less effective**, while the World Health Organization says there is a **higher risk** of*

*reinfection **than** with other variants”* [New Covid variant: Will new measures against Omicron work? BBC News 2021].

Переклад:

*«Є побоювання, що Оміврон може поширюватися швидше і може зробити вакцини **менш ефективними**, в той час як Всесвітня організація охорони здоров'я заявляє, що існує **більш високий ризик** повторного зараження, **ніж** при інших варіантах».*

Наступне речення ми вирішили перекласти двома способами. У першому випадку порівняння, яке виражено порівняльною лексемою *like*, ми переклали, застосовуючи дослівний переклад, а ось у другому випадку, використали трансформацію випущення порівнянь, де саме порівняння опускається у тексті перекладу. Порівняння, яке виражено порівняльною лексемою *like*, цілком можна перекласти як *«подібного»*, але ми використали перекладацьку трансформацію вилучення порівняння з тексту оригіналу та намагалися адаптувати речення таким чином, щоб той, хто буде читати текст перекладу, краще зміг сприйняти його, при цьому контекстний зміст зберігся.

Оригінал:

*“In the Commons, Mr Kwarteng said the storm was an event “**the like of which** we haven't seen for 60 years”, but he said such severe weather could become more common because of climate change”* [Storm Arwen power cuts: 30000 still waiting to be reconnected. BBC News 2021].

Переклад:

1. *«У Палаті громад пан Квартенг сказав, що шторм був подією, **«подібного якому** ми не бачили протягом 60 років», але за його словами, що така сувора погода може стати більш поширеною через зміни клімату».*

2. «У Палаті громад пан Квартенг сказав, що шторм був подією, **«яку ми не бачили 60 років»**, але за його словами, така сувора погода може стати більш поширеною через зміну клімату».

Оригінал:

“Graeme Keddie, of SSEN (Scottish and Southern Electricity Networks), said that they were working to restore power **“as quickly as possible”** and told BBC Scotland that **“we’ve got a better picture than we had yesterday and the day before”** [Some homes “without power for a week” after Storm Arwen. The Independent 2021].

Це речення з англomовного видання The Independent також переклали двома способами, у першому з яких використали дослівний переклад порівняльної конструкції *“as quickly as possible”* – *«настільки швидко, наскільки це можливо»*.

Варто зазначити, що у цьому реченні присутня також така порівняльна конструкція зі сполучником *than* (*ніж, аніж, за*), яка використовується при порівнянні ступеня якості одного предмета з іншим після прикметника у вищому ступені. У процесі її перекладу, використали також трансформацію дослівного перекладу.

Переклад: *«Грем кедді з SSEN сказав, що вони працюють над тим, щоб відновити електропостачання **«настільки швидко, наскільки це можливо»**, і сказав Бі-бі-сі в Шотландії, що **«теперішня ситуація набагато краща, ніж була вчора і позавчора»**».*

У нищенаведеному варіанті перекладу ми вирішили використати перекладацьку трансформацію випущення порівняння з тексту оригіналу, а саме, маємо на увазі порівняльну конструкцію *“as quickly as possible”*, і замінити прикметником *«швидкий»* у мові перекладу. Таким чином, речення, на нашу

думку, стало краще сприйматися у мові перекладу за рахунок його адаптації, при цьому контекстний зміст залишився незмінним.

*«Грем кедді з SSEN сказав, що вони працюють над **швидким** відновленням електропостачання, і сказав Бі-бі-сі в Шотландії, що «теперішня **ситуація** набагато краща, ніж була вчора і позавчора».*

У наступному прикладі ми використали при відтворенні порівняльної конструкції “*as many students as he could*” перекладацьку трансформацію випущення порівняння з тексту оригіналу із заміною у мові перекладу на словосполучення «якогого більше».

Оригінал:

*“A review of Crumbley’s social media accounts and other documents show he planned the shooting and “brought the handgun that day with the intent to murder **as many students as he could**”, Keast said” [Michigan school shooting updates. The USA Today 2021].*

Переклад:

*«Огляд акаунтів Крамблі в соціальних мережах та інших документів показує, що він планував стрілянину і «в той день приніс пістолет з наміром вбити **якогого більше** студентів», - сказав кіст».*

У наступному реченні аби вдало перекласти порівняльну конструкцію “*as good as*”, ми застосували граматичні трансформації, де змінили структуру речення. Для перекладу використали перекладацьку трансформацію додавання, щоб контекст був зрозуміліший. В оригіналі можна побачити, що порівнюються вираження емоцій двох героїнь фільму, але якщо перекладати дослівно це речення таким чином – «Вона і Дебоз, **яка так само добре вміє висловлювати печаль, як і вогняну енергію, домінують в останній частині фільму**», то тут

вийде, що вираження емоцій відноситься саме до Дебоз, а в оригіналі малось на увазі, що *Дебоз вміє виражати печаль так само добре, як інша героїня вміє виражати вогняну енергію*, у реченні присутні 2 суб'єкта, тому щоб читачам у мові перекладу було все зрозуміло, ми вдалися до трансформації додавання і членування речення.

Членування речення – це спосіб перекладу, за якого синтаксична структура речення в оригіналі перетворюється на дві чи більше предикативні структури мовою перекладу. Трансформація членування призводить або до перетворення простого речення мови оригіналу на складне речення мови перекладу, або до перетворення простого або складного речення мови оригіналу на два або більше самостійних речень у мові перекладу [Комісаров 2000].

Оригінал:

*“She and DeBose, who is **as good** at expressing sadness **as** she is at fiery energy, dominate the last part of the film”* [Five stars for Spielberg's “moving” West Side Story. BBC News 2021].

Переклад:

*«Дебоз вміє виражати печаль **так само добре, як** інша героїня вміє виражати вогняну енергію. Вони обидві домінують в останній частині фільму».*

Далі, у реченні представлена порівняльна конструкція з прикметником, яка має таку формулу: **the... in... .**

Зазвичай вона використовується для виділення особи або предмета з вищим ступенем прояву будь-якої властивості (прикметник у найвищому ступені) при порівнянні трьох або більше осіб або предметів.

У даному прикладі підкреслюється те, що той податок, який планується до впровадження, буде найвищим за певну кількість років, а саме, за 70 років, тобто за 70 років – це найвищий податок для працівників.

Використали перекладацьку трансформацію дослівного перекладу.

Оригінал:

*“But a Labour spokesperson said: “The chancellor is about to impose **the highest tax burden on working people in 70 years, but has no plan to grow the economy and improve living standards**” [Reported plan for 2p pre-election cut in income tax “indefensible”. The Independent 2021].*

Переклад:

*«Але представник лейбористів сказав: «Канцлер збирається накласти **найвищий за останні 70 років податковий тягар на тих, хто працює, але не планує розвивати економіку та покращувати рівень життя**».*

Ще один приклад порівняльної конструкції з прикметником: **the...in...** із застосування перекладацької трансформації дослівного перекладу.

Оригінал:

*“The ability to deploy quickly to wherever in the UK assistance is requested makes us all safer and ensures we are able to look protect **the most vulnerable in our society**” [Thousands enter eighth day without power following Storm Arwen. The Independent 2021].*

Переклад:

*«Здатність до швидкого розгортання шторму в будь-якому місці Великобританії, де необхідна допомога, гарантує нам безпеку і можливість захистити **найвразливіших у нашому суспільстві**».*

У цьому реченні при перекладі порівняння зі сполучником *than* ми користувалися лексичною трансформацією контекстуальної заміни, унаслідок якої перекладним відповідником стає слово або словосполучення, що не є словниковим відповідником і що підібрано із урахуванням контекстуального значення слова, контексту вживання та мовленнєвих норм і традицій мови перекладу [Рецкер 1973].

Оригінал:

*“Campbell Biggs, a meteorologist at the VAAC, told the BBC that the 15,000m plume **was higher than** the cruising altitude for most aircraft and would cause most flights in the vicinity to divert their flight paths to avoid it” [Indonesia volcano. BBC News 2021].*

Переклад:

*«Кемпбелл Біггс, метеоролог з VAAC, повідомив Бі-бі-сі, що шлейф висотою 15 000 м **був вищим за** крейсерську висоту для більшості літаків і змусив би більшість рейсів в околицях відхилитися від траєкторії польоту, щоб уникнути його».*

Ще один приклад із використання при перекладі лексичної трансформації контекстуальної заміни:

*“In other words, an analysis done within a particular framework is only **as good as the facts it accounts for**”. «Іншими словами, проведений на конкретних теоретичних засадах аналіз є **настільки вдалим, наскільки такими є** пояснювані ним факти» [Карабан, 1997].*

Нижче наведено приклад, де ми вирішили використати два варіанти перекладу, а саме у першому способі ми застосували перекладацьку лексикограматичну трансформацію антонімічного перекладу, яка полягає у

заміні стверджувальної форми одиниці у вихідній мові на негативну форму в мові перекладу, або навпаки, тобто одна лексична одиниця замінюється іншою, тільки з протилежним значенням.

Оригінал:

*“This is a **different** approach **than** a political recognition or political dialogue with the Taliban”, he added” [Afghanistan: Macron reveals plans for joint European mission. BBC News 2021].*

Переклад:

1. *«Цей підхід є **не таким, як** політичне визнання або політичний діалог з Талібаном», - додав він.*

У другому випадку при перекладі використали трансформацію додавання.

2. *«Цей підхід **відрізняється від** підходу політичного визнання або політичного діалогу з Талібаном», - додав він.*

ВИСНОВКИ ДО II РОЗДІЛУ

Отже, у цьому розділі ми розглянули англомовні порівняльні конструкції та їх структуру, а також способи їх перекладу, застосовуючи різні перекладацькі трансформації. На основі проведеного аналізу теоретичних і практичних засад дослідження можемо зробити наступні висновки.

Порівняльна конструкція – це смислова одиниця вихідної мови, що має свій еквівалент у мові перекладу.

Структура порівняльних конструкцій охоплює 4 складника, а саме:

- предмет (суб,,ект) порівняння (компаратн)
- образ (об,,ект) порівняння (компаратор)
- основу порівняння

- показник порівняльних відношень

Крім цього, на прикладах розглянули вживання порівняльних конструкцій з прикметниками, з лексемами *as* та *like*, а саме їх вживання в реченнях англomовного публіцистичного дискурсу.

Використані в нашій роботі порівняльні конструкції, у свою чергу, розподіляються наступним чином у відсотковому співвідношенні:

- використання конструкції ступеней порівняння прикметників – 50%
- порівняльні конструкції з лексемою *as* становлять 30%
- порівняльні конструкції з лексемою *like* становлять 20%

З'ясували, що таке перекладацькі трансформації і на які типи вони поділяються. За Комісаровим, перекладацькі трансформації – це способи перекладу, якими може користуватися перекладач у процесі перекладу різних текстів оригіналів у тих випадках, коли відсутня словникова відповідність або її не можна використати за умовами контексту. Залежно від характеру мовних одиниць текстів оригіналу, можна виділити такі типи перекладацьких трансформацій: *стилістичні, морфологічні, синтаксичні, семантичні, лексичні та граматичні*.

Розібрали на прикладах способи відтворення порівняльних конструкцій за допомогою перекладацьких трансформацій, а саме лексичних («різного роду зміни лексичних елементів мови оригіналу під час перекладу з метою адекватної передачі їх семантичних, стилістичних і прагматичних характеристик із врахуванням норм мови перекладу та мовленнєвих традицій культури мови перекладу») і граматичних (перетворення структури речення в процесі перекладу відповідно до норм мови, на яку перекладається текст) із застосування прийомів додавання, генералізації, конкретизації, вилучення слова.

Переважно англійські порівняльні структури не потребують семантичних та структурних перебудов при перекладі українською мовою, оскільки асоціації, які з'являються у свідомості читача у процесі сприйняття порівняльної конструкції вихідного тексту, можна передати у цільовому тексті за допомогою аналогічних синтаксичних структур і лексичних одиниць. У таких випадках мовознавці говорять про адекватні перекладацькі аналоги.

Результати проведеного дослідження показали, що стратегія перекладу порівняльних конструкцій у мовах перекладу, яка домінує у роботі є стратегія дослівного перекладу, вона складає 50%. Другою за частотою використання у нашій роботі є перекладацька трансформація випущення – 15% та традиційний відповідник – 15%. Також у нашому дослідженні ми використовували переклад порівняльних конструкцій за допомогою таких трансформацій, як:

- антонімічний переклад – 5%;
- додавання – 5%;
- членування речення – 5%;
- контекстуальна заміна – 5%.

Варто зазначити, що саме стратегія дослівного перекладу зустрічається і використовується найчастіше, адже таким чином переклад порівняльних конструкцій є більш точним та наближеним до тексту оригіналу та повністю передає першопочатковий контекст.

На нашу думку, переклад – це так зване мистецтво, у якому перекладач повинен застосовувати теоретичні навички основ перекладу для адекватної передачі оригіналу. Погоджуючись із думкою дослідниці А. Коралової, яка зазначає, що перекладач завжди має вибір: або намагатися відтворити прийом оригіналу тексту, або ж, якщо це неможливо, виробити у межах перекладу

власний стилістичний засіб, який має аналогічний емоційний ефект, можемо додати, що саме використання різних перекладацьких трансформацій є одним із способів досягнення максимально повної передачі змісту оригіналу.

ВИСНОВКИ

Розгляд фактичного матеріалу щодо визначення поняття «порівняння» показав, що це явище можна вважати багатоаспектним, тому що за його дослідження беруться науковці, які представляють різні науки, такі як лінгвістику, логіку, мовознавство, філософію.

У лінгвістиці порівняння є процесом уподібнення одного предмета іншому на основі єдиної ознаки.

У теоретичному мовознавстві порівняння розглядається як засіб, за допомогою якого здійснюється процес мислення і встановлюються ознаки одних предметів та явищ шляхом зіставлення їх з іншими, але ознаки цих предметів і явищ є зазвичай відомими їх носіям.

З точки зору логіки, людина може використовувати порівняння як засіб пізнання світу. Більше того, порівняння - це акт думки, у процесі якого ми зіставляємо об'єкти для того, щоб установити їх відношення, де найголовнішими є відношення тотожності (рівності) й відмінності.

Щодо структури порівнянь, то більшість дослідників сходяться на думці, що порівняння є тричленною конструкцією, у якій присутні суб'єкт, який порівнюється, об'єкт, з яким порівнюють, а також ознака, на основі якої і здійснюється порівняння.

Аналіз мовного матеріалу виявив, що існує велика кількість класифікацій порівнянь. Хтось із вчених поділяє порівняння на прості і розгорнуті, інші – на порівняння–зіставлення та порівняння–протиставлення, хтось – на нейтральні (точні) та стилістично забарвлені, хтось – на традиційні та індивідуальні.

Варто зазначити, що аналіз порівняльних конструкцій ґрунтувався на їх використанні у публіцистичному дискурсі. Найбільш поширеною точкою зору на дефініцію публіцистичного дискурсу є його тлумачення як різновиду інформаційно-орієнтаційного інституційного дискурсу, що реалізується за допомогою засобів масової комунікації та передбачає свідому та явно виражену авторську актуалізуючу позицію. Публіцистичні тексти характеризуються висвітленням актуальних політичних, економічних, літературних, правових, філософських та інших проблем сучасності, яке має за мету вплив на громадську думку та сучасні політичні інститути, зміцнення або зміну цих інститутів у відповідності до певних класових або суспільно-групових інтересів чи до певних соціальних і моральних ідеалів.

У ході дослідження були детально проаналізовані різні порівняльні конструкції, а саме порівняльні конструкції в англійській мові, які виражаються лексемами *as* та *like*, дієсловами *seems*, *resembles*, *looks like*, іменником *resemblance*, вживання ступенів порівняння прикметників та способи їх перекладу. У свою чергу у відсотковому співвідношенні порівняльні конструкції, використані у нашій роботі, розподілилися наступним чином:

- використання конструкції ступеней порівняння прикметників – 50%
- порівняльні конструкції з лексемою *as* становлять 30%
- порівняльні конструкції з лексемою *like* становлять 20%

Перекладацький аналіз фактичного матеріалу дозволив виявити такі способи відтворення порівняльних конструкцій в англійському публіцистичному дискурсі: дослівний переклад (50%), переклад за допомогою традиційного відповідника (15%), випущення (15%), додавання (5%),

антонімічний переклад (5%), членування речення (5%), а також контекстуальна заміна (5%).

Перспектива подальших досліджень може полягати в розширенні кола питань, обговорюваних в дисертації, у виявленні нових методів аналізу порівняльних конструкцій і в пошуці нових методів їх вивчення, які допоможуть більш повно розуміти природу цього явища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеева И. С. Профессиональный тренинг переводчика. Профессиональный тренинг переводчика. Санкт-Петербург : Союз, 2001. 288 с.
2. Алефіренко М. В. Теоретичні проблеми фразеології. Харків. : «Вища школа», 1987. 167 с.
3. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык : учебник для вузов. 5-е изд., испр. и доп. Москва : Флинта, 2002. 384 с.
4. Банина Н. В., Мельничук М. В., Осипова В. М. Основы теории и практики стилистики английского языка: учебник. Москва : Финансовый университет, 2017. 136 с.
5. Баранник Д. Х. Порівняльні конструкції в українській мові. *Дослідження з граматики і граматичної стилістики української мови* : зб. наук. праць. Дніпропетровськ, 1980. С. 23-36.
6. Бартон В. И. Сравнение как средство познания. Минск : Изд-во БГУ, 1978. 128 с.

7. Большая советская энциклопедия: в 30-ти томах. Москва: Советская энциклопедия, 1970-1978. Т. 24. Кн. 1. 353 с.
8. Васильев А. А. Английский язык. URL: <http://www.alleng.ru/mybook/3gram/3adjec3.html> (дата звернення : 15.11.2021).
9. Вомперский В. В. К характеристике стиля М. Ю. Лермонтова : стилистические функции сравнения. *Русский язык в школе*. Москва. 1984. №5. С. 25-32.
10. Глінка Н. В., Єськін О. В. Семантико-стилістичні особливості англомовних текстів публіцистичного стилю : зб. наук. пр. Київ, 2014. С. 6-12.
11. Гуляева Л. Н. К вопросу о параллелизме в сравнительной конструкции. *Синтаксические связи в русском языке*. Владивосток : Изд-во Дальневосточ. ун-та, 1980. № 4. С. 84-92.
12. Даутия Ф. В. Сравнительные конструкции, переходные между сложными и простыми предложениями, с показателем сравнения как : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.01. Москва, 1997. 166 с.
13. Добросклонская Т. Г. Вопросы изучения медиатекстов. *Опыт исследования современной английской медиаречи*. Москва : Едиториал УРСС, 2005. 286 с.
14. Драйсави Х. К. М. Сравнение в поэтическом идиостиле (на материале поэзии С. Есенина и В. Маяковского) : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.01. Воронеж, 2014. 225 с.
15. Дюбуа Ж. Общая риторика (пер. с фр. Б. П. Нарумова). Москва : Прогресс, 1986. 392 с.
16. Єрмоленко С. Л. Синтаксис і стилістична семантика. Київ : Наукова думка, 1982. 280 с.

17. Зінченко А. В. Вторинні номінації невизначеної кількості в англomовному публіцистичному дискурсі : прагмастилістичний аспект : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Суми - Запоріжжя, 2021. С. 184-189.
18. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. *Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми*. Вінниця : Нова книга, 2001. 303 с.
19. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. *Частина 1 : Граматичні труднощі*. Флоренція ; Страсбург ; Гранада ; Київ : Tempus. 1997. 317 с.
20. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. Москва : Изд-во «ЭТС», 2000. 424 с.
21. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). Москва : Высшая школа, 1990. 253 с.
22. Коралова А. Л. Прагматические аспекты передачи образности в тексте перевода. *Сборник научных трудов МГПИИЯ им. Мориса Тореза*. Вып. 178. Москва, 1981. С. 94-105.
23. Кучеренко І. К. Категорія відмінка в сучасній українській літературній мові. Львів, 1961. С. 6-52.
24. Кучеренко І. К. Порівняльні конструкції мови в світлі граматики. Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1959. 106 с.
25. Лебедєва-Гулей О. З. Літературознавчий словник-довідник. Київ : Академія, 2007. 752 с.
26. Литвинов Ю. В. Типология образности сравнений (на материале русского и английского языков) : автореф. дисс. ... канд. філол. наук. Ленинград, 1990. 20 с.

27. Лощенова І. Ф., Нікішина В. В. Перекладацькі трансформації як ефективний засіб досягнення ефективності перекладу. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. С. 102-105.
28. Маклюэн М. Г. Понимание медиа : внешние расширения человека. Москва : Канон-пресс-Ц, 2003. 464 с.
29. Максимов С. Є. Перекладацький аналіз тексту (англійська та українська мова). Київ : Вид. центр КНЛУ, 2001. 148 с.
30. Манчева Е. Г. Значение образного сравнения как результат непрямой номинации и семантической абстракции. *Известия вузов. Серия «Гуманитарные науки»*. 2012. № 3 (4). С. 298–302.
31. Марчук О. І. Структурно-типологічні параметри порівняльних конструкцій в ідіостилі М. Коцюбинського : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Одеса, 2003. 20 с.
32. Маслова В. Л. Лингвокультурология. Москва : Академия, 2001. 183 с.
33. Мацько Л. І. Порівняння. Українська мова : енциклопедія. Київ : Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. 507 с.
34. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика : Навч. посіб. Київ : Вища шк., 2003. 311 с.
35. Мурзин Н. Л. К структурной типологии сравнительных конструкций. *Фатическое поле языка*. Пермь : Изд-во ПГУ, 1998. № 2. 83-90 с.
36. Новохачева Н. Ю. Стилистический прием литературной аллюзии в газетно-публицистическом дискурсе конца XX – начала XXI веков : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Ставрополь, 2005. 31 с.

37. Огольцев В. М. Устойчивые сравнения в системе фразеологии. Москва : Изд-во Едиториал УРСС, 2010. 192 с.
38. Павлюк Т. П. Порівняльні звороти в сучасному українському поетичному тексті : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Запоріжжя, 2011. 205 с.
39. Павлюк Т. П. Семантична структура порівняльного звороту в поетичному тексті. *Лінгвістика* : зб. наук. пр. Луганськ, 2009. № 1. С. 146–152.
40. Пархоменко А. Ф. К проблеме предметно-логических сравнений. *Содержательные аспекты языковых единиц*. Киев : Вища школа, 1982. С. 131-136 .
41. Потапенко С. І. Сучасний англомовний медіа-дискурс : лінгвокогнітивний і мотиваційний аспекти : монографія. Ніжин : Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2009. 391 с.
42. Потебня А. А. Из записок по русской грамматике. Москва : УДН Академия, 1968. Т. 3. 541 с.
43. Потебня А. А. Эстетика и поэтика. Москва : Искусство, 1976. 612 с.
44. Прищепа В. Е. Структурно-семантические особенности немецких компаративных композитов и их перевод (на материале романа Э. Штриттматтера “Чудодей”). *Теория и практика перевода* : науч. сб. / за ред. А. И. Чередниченко. Київ : Вища школа, 1983. Вип. 9. С. 84–91.
45. Прокопчук Л. В. Категорія порівняння та її вираження в структурі простого речення : дис. ... кандидата філол. наук : 10.02.01. Вінниця, 2000. 197 с.
46. Радіонова К. С. Структура та семантика стійких компаративних

одиниць англійської мови: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Запоріжжя, 2021. 191 с.

47. Рецкер Я. И. Пособие по переводу с английского языка на русский. Москва : Просвещение, 1973. 159 с.

48. Рошко С. М. Формально-граматична та функціонально-семантична структура порівняльних синтаксем і підрядних речень у сучасній українській мові : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Ужгород, 2001. 21 с.

49. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля - К, 2006. 716 с.

50. Семчинський С.В. Загальне мовознавство. Київ : АТ "ОКО", 1996. 416 с.

51. Скребнев Ю. М. Основы стилистики английского языка : учебник для ин-тов и фак. иностр. яз. 2-е изд. Москва : Астрель, 2003. 221 с.

52. Султрекова Э. В. Сравнительные конструкции хакасского языка. Абакан : Хакасское книжное издательство, 2017. 326 с.

53. Сучасна українська літературна мова : синтаксис / за заг. ред. І. К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1972. 534 с.

54. Томашевський Б. В. Стилистика : уч. пособие 2-е изд. Ленинград : ЛГУ, 1983. 283 с.

55. Українська мова : енциклопедія / за ред. В. М. Русанівського. 2-ге вид. Київ : Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.

56. Українська мова. Енциклопедія. Київ : Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2000. С. 467-470.

57. Федеряева Н. О. Система межчастеречных компаративных

конструкций неравенства (на материале английского языка в сопоставлении с русским) : автореф. дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.20. Тюмень, 2009. 22 с.

58. Хлебникова М. В. Сравнительные конструкции и их синонимия в русском и английском языках : автореф. дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.19. Ростов-на-Дону, 2005. 46 с.

59. Чабаненко В. А. Стилїстика експресивних засобів української мови : монографія. Запоріжжя : ЗДУ, 2002. 351 с.

60. Черемисина М. И. Сравнительные конструкции русского языка : монографія. Новосибирск : Изд-во Новосибирского ун-та, 1976. 270 с.

61. Шевлякова Ю. О. Особливості дискурсу Інтернет-ЗМІ (на матеріалі англomовних онлайн-журналів для підлітків). *Науковий блог НУ «Острозька академія»*. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія». 2013. Вип. 38. С. 239–242.

62. Шепель Ю. Медіа-дискурс як засіб маніпулятивного впливу на читача. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки : Філологічні науки*. 2017. №. 3. С. 302–307.

63. Широкова Н. А. Из истории союзных конструкций, выражающих отношения сравнения. Казань : Изд-во КГУ, 1986. 188 с.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

64. Ожегов И. Словарь русского языка. Москва : Гос. изд-во иностр. и нац. словарей, 1953. 848 с.

65. Томахин Г. Д. США : лингвострановедческий словарь. Москва : Русский язык, 2001. 576 с.

66. Фролов И. Т. Философский словарь. 6-е изд. Москва : Политиздат, 1991. 559 с.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ:

67. BBC News, 2013. URL : <http://www.bbc.co.uk/news/magazine21932675> (accessed: 15.11.2021).

68. BBC News, 2021. URL : <https://www.bbc.com/culture/article/20211202five-stars-for-spielbergs-moving-west-side-story> (accessed : 02.12.2021).

69. BBC News, 2021. URL : <https://www.bbc.com/news/business-59154930> (accessed : 03.11.2021).

70. BBC News, 2021. URL : <https://www.bbc.com/news/health-59148620>(accessed : 04.11.2021).

71. BBC News, 2021. URL : <https://www.bbc.com/news/health-59448438> (accessed : 29.11.2021).

72. BBC News, 2021. URL : <https://www.bbc.com/news/live/world59516131/page/2> (accessed : 03.12.2021).

73. BBC News, 2021. URL : <https://www.bbc.com/news/uk-59396135> (accessed : 02.12.2021).

74. BBC News, 2021. URL : <https://www.bbc.com/news/uk-englandhumber-59133596> (accessed : 02.11.2021).

75. BBC News, 2021. URL : <https://www.bbc.com/news/world-59119731>(accessed : 01.11.2021).

76. BBC News, 2021. URL : <https://www.bbc.com/news/world-asia59532251>(accessed : 04.12.2021).

77. BBC News, 2021. URL : <https://www.bbc.com/news/world-europe59531442> (accessed : 04.12.2021).

78. BBC News, 2021. URL : <https://www.bbc.com/travel/article/20211201angkor-asias-ancient-hydraulic-city> (accessed : 03.12. 2021).

79. BBC News, 2021. URL : <https://www.bbc.com/travel/article/20211201angkor-asias-ancient-hydraulic-city> (accessed : 03.12.2021).

80. Chiappe D. L. Are Metaphors Elliptical Similes? *Journal of Psycholinguistic Research*. 2000. Vol. 29. No. 4. P. 371-398.
81. CNN, 2021. URL: <https://edition.cnn.com/2021/10/30/politics/terrymcauliffe-donald-trump-virginia-governor-race/index.html> (accessed : 30.10.2021).
82. Daily Mail, 2021. URL : <https://www.dailymail.co.uk/news/article10150571/Two-trains-collide-one-left-accident-near-Salisbury.html> (accessed : 01.12.2021).
83. Financial times, 2013. URL : <https://www.ft.com/content/40231e4adc-11e2-b52b-00144feab7de> (accessed : 02.11.2021).
84. Gicas P. “Britney Spears : Life Is “Like Groundhog Day”. E. London Evening Standard, 2008. URL : http://www.standard.co.uk/showbiz/so-whos-the-dummy-with-pammi-now_928789.html (accessed : 02.10.2021).
85. National Geographic, 2017. URL : <https://www.nationalgeographic.com/science/article/skywatching-four-green-cometsspace-science> (accessed : 02.10.2021).
86. National Geographic, 2017. URL : <https://www.nationalgeographic.com/science/article/spacex-first-reused-rocket-spacescience> (accessed : 02.10.2021).
87. Pierini P. Simile in English: from description to translation. *CIRCULO de Linguistica Aplicada a la Comunicacion (clac)*. 2007. № 29. P. 21-43.

88. Robert K. Baker, Sandra Bal 1-Rokeach. Mass media and violence. United States : U.S. Government Printing Office, 1969. 614 p.
89. Technology Review, 2020. URL : <https://www.technologyreview.com/2020/12/18/1013202/editors-letter-food-issue/> (accessed : 02.11.2021).
90. The Guardian, 2017. URL <https://www.theguardian.com/commentisfree/2017/oct/23/the-guardian-view-on-the-catalan-crisis-wanted-an-honest-broker> (accessed : 03.11.2021).
91. The Guardian, 2017. URL : <https://www.theguardian.com/politics/2017/oct/24/michael-bloomberg-brexit-is-stupidest-thing-any-country-has-done-besides-trump> (accessed : 4.11.2021).
92. The Guardian, 2021. URL : <https://www.independent.co.uk/news/uk/crime/national-action-ben-raymonds-sentence-b1969233.html> (accessed : 03.12.2021).
93. The Guardian, 2021. URL : <https://www.theguardian.com/australianews/2021/dec/01/bidens-indo-pacific-adviser-says-australia-wont-lose-sovereignty-under-aucus-deal> (accessed : 01.12.2021).
94. The Guardian, 2021. URL : <https://www.theguardian.com/environment/2021/nov/03/cop26-emission-pledges-could-limit-global-heating-to-below-2c-india> (accessed : 04.11.2021).
95. The Guardian, 2021. URL :

<https://www.theguardian.com/sport/2021/dec/06/peng-shuai-international-tennisfederation-does-not-want-to-punish-14bn-people-with-a-china-boycott> (accessed : 06.12.2021).

96. The Guardian, 2021. URL :
<https://www.theguardian.com/world/2021/nov/30/slugs-angela-merkel-blair-barrosopodi-on-germany-leader> (accessed : 30.11.2021).

97. The Guardian, 2021. URL :
<https://www.theguardian.com/world/2021/nov/30/at-the-stroke-of-midnight-barbadosbecomes-the-worlds-newest-republic> (accessed : 30.11.2021).

98. The Guardian, 2021. URL :
<https://www.theguardian.com/world/2021/nov/30/slugs-angela-merkel-blair-barrosopodi-on-germany-leader> (accessed : 30.11.2021).

99. The Guardian, 2021. URL
<https://www.theguardian.com/world/2021/dec/01/saudi-arabia-yemen-un-humanrights-investigation-incentives-and-therats> (accessed : 01.12.2021).

100. The Independent, 2021. URL :
<https://www.independent.co.uk/news/uk/crime/national-action-ben-raymondsentence-b1969233.html> (accessed : 03.12.2021).

101. The Independent, 2021. URL :
<https://www.independent.co.uk/news/uk/crime/national-action-ben-raymondsentence-b1969233.html> (accessed : 03.12.2021).

102. The Independent, 2021. URL :

<https://www.independent.co.uk/news/uk/storm-arwen-kwasi-kwarteng-aberdeenshirescottish-bbc-b1967470.html> (accessed : 01.12.2021).

103. The Independent, 2021. URL : <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/rishi-sunak-income-tax-inheritanceb1969768.html> (accessed : 04.12.2021).

104. The Independent, 2021. URL : <https://www.independent.co.uk/news/uk/storm-arwen-ofgem-scotland-england-benwallace-b1969773.html> (accessed : 04.12.2021).

105. The Mirror, 2021. URL : <https://www.mirror.co.uk/news/uk-news/miniant-dec-pride-britain-25361885> (accessed : 05.11.2021).

106. The Times, 2021. URL : <https://www.thetimes.co.uk/article/sea-levelsrising-twice-as-fast-as-1990s-kj9jsktnr> (accessed : 31.10.2021).

107. The USA Today, 2015. URL : <https://www.usatoday.com/story/sports/mlb/2015/12/14/pete-rose-mlb-banned-forlife/77299856/> (accessed : 16.11.2021).

108. The USA Today, 2021. URL : <https://www.usatoday.com/story/news/nation/2021/12/02/oxford-high-schoolshooting-detroit-schools-close/8834567002/> (accessed : 02.12.2021).

109. The Washington Post, 2020. URL : <https://www.washingtonpost.com/sports/2020/11/05/packers-49ers-score-liveupdates/> (accessed : 02.11.2021).

110. The Washington Post, 2021. URL :
<https://www.washingtonpost.com/outlook/2021/01/12/mitch-mcconnell-has-repeatedstephen-douglass-biggest-mistake/> (accessed : 27.11.2021).

SUMMARY

The presented paper is dedicated to the analysis of such a topic as comparative constructions in English language publicistic texts and their translation into Ukrainian.

The object of the work can be defined as English-language comparative constructions in publicistic texts and the ways of their translation.

The aim of the work is to identify and systematize the principles and methods of translating comparative constructions in English-language publicistic texts, taking into account their lexical, syntactic, and functional characteristics.

To achieve the goal of the research the following tasks should be investigated:

- to define the concept of comparison;
- to determine the general lexical, grammatical, syntactic, and functional characteristics of the comparison;
- to analyze different classifications of comparisons;
- to establish lexical-semantic, stylistic and functional characteristics of the genre of publicism.
- to reveal the principles and methods of translating comparative constructions.

Comparison is a technique that enriches the language and gives it a more emotional coloring; it is one of the most common ways of expressing speech. The comparison process is implemented as a certain logical operation, the results of which are reflected in various syntactic constructions.

The scientific novelty of the presented research lies in the investigation of the ways of translation of comparative constructions in English publicistic texts.

Key-words: *concept of comparison, comparative constructions, English-language publicistic texts, classifications of comparisons*

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Тихай Ксенія Сергіївна, студентка 2 курсу магістратури, форми навчання денна, факультету іноземної філології, спеціальність 035 Філологія, освітньо-професійна програма переклад (англійський), адреса електронної пошти kseniatihaj@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Порівняльні конструкції в англомовній публіцистиці і їх переклад українською мовою» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис К.Тихай ПІБ (студент) Тихай К. С.